

**«Оңтүстік тау-химиялық компаниясы»
бірлескен кәсіпорны» ЖШС-ның
2019 жылғы 31 желтоқсанда
аяқталған жылға
қаржылық есептілігі**

Мазмұны

Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі	
Пайда немесе залал және өзге жиынтық кіріс туралы есеп	6
Қаржылық жағдай туралы есеп	7
Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы есеп	8
Ақша қаражатының қозғалысы туралы есеп	9
Қаржылық есептілікке ескертпелер	10-50

«КПМГ Аудит» жауапкершілігі
шектеулі серіктестік
Қазақстан, 050051, Алматы,
Достық д-лы, 180,
Тел.: +7 (727) 298-08-98

Товарищество с ограниченной
ответственностью «КПМГ Аудит»
Казахстан, 050051, Алматы,
пр. Достык, 180,
E-mail: company@kpmg.kz

Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі

«Оңтүстік тау-химиялық компаниясы» бірлескен кәсіпорны» ЖШС басшылығына

Пікір

Біз «Оңтүстік тау-химиялық компаниясы» бірлескен кәсіпорны» ЖШС (бұдан әрі - «Компания») қаржылық есептілігінің аудитін жүргіздік, ол 2019 жылдың 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдай туралы есебінен, көрсетілген күні аяқталған жыл ішіндегі пайда немесе залал және басқа жиынтық табыс, меншікті капиталдағы өзгерістер және ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есептерден, сондай-ақ есеп саясатының маңызды тұжырымдамалары мен басқа түсіндірмелі ақпараттан тұрады.

Біздің пікірімізше, қоса берілетін қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына («ХҚЕС») сәйкес барлық елеулі қатынастарда Компанияның 2019 жылдың 31 желтоқсанындағы қаржылық жағдайын және көрсетілген күні аяқталған жыл ішіндегі қаржылық нәтижелері мен ақша қаражаттарының қозғалысын шынайы көрсетеді.

Пікір білдіруге негіздеме

Біз Аудиттің халықаралық стандарттарына («АХС») сәйкес аудит жүргіздік. Осы стандарттарға сәйкес біздің жауапкершілігіміз одан әрі есебіміздің «Қаржылық есептілік аудитіне аудиторлардың жауапкершілігі» бөлімінде сипатталған. Бухгалтерлерге арналған халықаралық әдеп стандарттары Кеңесінің кәсіби бухгалтерлерге арналған әдеп кодексіне («БАХӘСК кодексі») және біздің қаржылық есептіліктің аудитіне тиісті Қазақстан Республикасында қолданылатын әдептілік талаптарға сәйкес Компанияға қатысты тәуелсіз болып табыламыз және басқа да әдептілік міндеттемелерді аталған талаптар мен БАХӘСК Кодексіне сәйкес орындадық. Өзіміз алған аудиторлық дәлелдер пікірімізді білдіруге негіздеме болуға жеткілікті және тиісті деп есептейміз.

Басшылықтың және корпоративтік басқаруға жауап беретін тұлғалардың қаржылық есептілік үшін жауапкершілігі

Басшылық ХҚЕС-на сәйкес қаржылық есептіліктің дайындалуы мен шынайы ұсынылуына және жосықсыз әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмаланбаған қаржылық есептілікті дайындау үшін басшылық қажет деп анықтайтын ішкі бақылау жүйесіне жауапты.

Қаржылық есептілікті дайындаған кезде басшылық Компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетін бағалау, тиісті жағдайларда үздіксіз қызметке қатысты мәселелерді ашып көрсету және басшылық Компанияны таратуды, оның қызметін тоқтатуды ниеттеніп отырғанда немесе тарату не болмаса қызметін тоқтатудан бөлек, оның өзге қайсыбір нақты балама нұсқасы болмаған жағдайларды қоспағанда, үздіксіз қызмет туралы жіберіп алу негізінде есептілікті жасау үшін жауапты.

Корпоративтік басқару үшін жауапты тұлғалар Компанияның қаржылық есептілігінің дайындалуын қадағалауға жауапты.

Қаржылық есептілік аудитіне аудиторлардың жауапкершілігі

Біздің мақсатымыз қаржылық есептіліктің жосықсыз әрекеттер немесе қателіктер салдарынан елеулі бұрмалан бағандығы туралы ақылға қонымды сенімділік алу және де өз пікірімізден тұратын аудиторлық есепті шығару. Ақылға қонымды сенімділік жоғары дәрежедегі сенімділікті білдіреді, бірақ ол Халықаралық аудит стандарттарына сәйкес жүргізілген аудитте елеулі бұрмалану болған кезде, оны әрқашан табатындығына кепіл болып табылмайды. Бұрмаланулар алаяқтық әрекеттер немесе қателіктердің нәтижесі болуы мүмкін және де олар жеке немесе жиынтық түрінде осы қаржылық есептілік негізінде пайдаланушылар қабылдайтын экономикалық шешімдерге ықпал етуі негізді түрде жорамалданса, маңызды болып саналады.

АХС-ға сәйкес жүргізілген аудит аясында біз кәсіби пайымдауды қолданамыз және бүкіл аудит бойы кәсіби күмәншілдікті сақтаймыз. Одан бөлек, біз келесілерді орындаймыз:

- алаяқтық әрекеттер немесе қателіктер салдарынан қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелін анықтаймыз және бағалаймыз; осы тәуекелдерге жауап ретінде аудиторлық рәсімдерді әзірлейміз және өткіземіз; пікірімізді білдіру үшін негіз болатын жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдер аламыз. Жоғарыдағы алаяқтық әрекеттер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелі қателіктер нәтижесінде елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелінен жоғары, өйткені алаяқтық әрекеттер сөз байласу, жалғандық, қасақана өткізу, ақпаратты немесе әрекетті бұрмалап көрсетулерді немесе ішкі бақылау жүйесін айналып өтуді қамтуы мүмкін;
- мән-жайларға сәйкес келетін аудиторлық рәсімдерді әзірлеу мақсатында, бірақ Компанияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікірді білдіру мақсатынсыз, аудит үшін маңызы бар ішкі бақылау жүйесінің түсінігін аламыз;
- қолданылатын есеп саясатының тиісті сипаты мен бухгалтерлік бағалаулардың негізділігін және басшылық дайындаған ақпараттың тиісті ашып көрсетілуін бағалаймыз;
- басшылықтың үздіксіз қызмет туралы жорамалын қолдануының заңдылығы туралы қорытынды жасаймыз, ал алынған аудиторлық дәлелдер негізінде нәтижесінде Компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетіне елеулі күмән туғызуы мүмкін оқиғалар немесе шарттарға байланысты елеулі белгісіздіктің бар-жоқтығы туралы қорытынды жасаймыз. Егер біз елеулі белгісіздік бар деген қорытындыға келсек, онда өзіміздің аудиторлық есебімізде жеке қаржылық есептілігінде ақпараттың сәйкес ашып көрсетілуіне назар аудартуымыз керек немесе осындай ашып көрсетілген ақпарат орынсыз болса, пікірімізді түрлендіруіміз керек. Біздің қорытындыларымыз өзіміздің аудиторлық есебіміздің күніне дейін алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Алайда болашақ оқиғалар немесе шарттар Компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетінің жоғалуына әкелуі мүмкін;

«Оңтүстік тау-химиялық компаниясы» бірлескен кәсіпорны» ЖШС
Тәуелсіз аудиторлардың аудиторлық есебі
3 бет

— қаржылық есептіліктің ашып көрсетілген ақпараты кіретін бүтіндей ұсынылуын, құрылымы мен мазмұнын, сондай-ақ қаржылық есептіліктің негізінде болатын операциялар мен оқиғалардың шынайы ұсынылуын қамтамасыз ететіндей көрсетуін бағалаймыз.

Біз корпоративтік басқару үшін жауап беретін тұлғалармен ақпараттық өзара әрекеттесе отырып, оларға өзгеден бөлек, аудиттің жоспарланған көлемі мен уақыты, сондай-ақ, аудиттің нәтижелері бойынша елеулі ескертулер туралы, соның ішінде аудит барысында өзіміз анықтайтын ішкі бақылау жүйесінің елеулі кемшіліктері туралы ақпаратты айтып білдіре отырамыз.

Нәтижелері бойынша тәуелсіз аудиторлардың осы аудиторлық есебі шығарылған тапсырманың жетекшісі:

Дементьев С. А.
Қазақстан Республикасының
сертификатталған аудиторы,
аудитордың біліктілік куәлігі № МФ-0000086
2012 жылдың 27 тамызында берілген

«КПМГ Аудит» ЖШС

Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі аудиторлық қызметпен айналысу үшін 2006 жылдың 6 желтоқсанында берген №0000021 мемлекеттік лицензиясы

Дементьев С. А.
«КПМГ Аудит» ЖШС-нің
Жарғы негізінде әрекет ететін Бас директоры

2020 жылдың 31 қаңтары

мың тенге	Ескерту	2019 жыл	2018 жыл
Түсім	5	57,889,483	54,055,704
Сатудың өзіндік құны	6	(21,622,790)	(22,228,302)
Жалпы кіріс		36,266,693	31,827,402
Өткізу бойынша шығыстар	7	(1,300,968)	(1,603,005)
Әкімшілік шығыстар:	8	(946,483)	(964,220)
Өзге де шығыстар, нетто		(265,657)	(177,017)
Операциялық қызмет нәтижелері		33,753,585	29,083,160
Қаржылық кірістер	10	253,279	2,148,587
Қаржылық шығыстар	10	(1,407,776)	(253,516)
Таза қаржылық (шығыстар) / кірістер		(1,154,497)	1,895,071
Салық салынғанға дейінгі пайда		32,599,088	30,978,231
Табыс салығы бойынша шығыс	11	(6,665,740)	(6,062,548)
Бір жылдағы пайда		25,933,348	24,915,683

Өзге жиынтық кіріс

Пайда немесе шығын құрамына кейіннен қайта жіктелмейтін баптар:

Басқа жиынтық кіріс арқылы бағаланатын үлестік құралдардың әділ құнының өзгеруінің нетто-шамасы

(166,231) (71,360)

Пайдаға салынатын салықты шегергенде жыл ішіндегі өзге де жиынтық кіріс

(166,231) (71,360)

Жыл ішіндегі жалпы жиынтық кіріс

25,767,117 24,844,323

Осы қаржылық есептілікті басшылық 2020 жылғы 31 қаңтарда бекітті және Компания басшылығының атынан қол қойды:

Е.Л. Тәшімов
 Е.Л. Тәшімов
 Бас директор

Г.О. Тәжібаева
 Г.О. Тәжібаева
 Бас бухгалтері

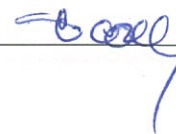
«Оңтүстік тау-химиялық компаниясы» бірлескен кәсіпорны» ЖШС
2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қаржылық жағдай туралы есеп

мың тенге	Ескерту	31 желтоқсан 2019 жыл	31 желтоқсан 2018 жыл
АКТИВТЕР			
Ұзақ мерзімді активтер			
Өндіріске дайындау бойынша активтер	12	20,710,572	20,261,391
Негізгі қаражат	13	11,416,579	12,289,751
Материалдық емес активтер		158,608	148,486
Өтеуге қосылған құн салығы		2,474,380	3,319,935
Пайдалануға шектелген ақша қаражаты	14	2,652,635	2,232,922
Кейінге қалдырылған салық активі	11	216,209	425,553
Басқа да ұзақ мерзімді активтер		558,066	583,326
Ұзақ мерзімді активтердің жиыны		38,187,049	39,261,364
Қысқа мерзімді активтер			
Қорлар	15	3,799,983	4,000,176
Сауда және өзге де дебиторлық берешек	16	20,068,453	19,996,471
Ағымдағы табыс салығы		79,579	-
Ақша қаражаты және олардың баламалары	17	9,135,683	5,389,541
Қысқа мерзімді активтердің жиыны		33,083,698	29,386,188
Активтер жиыны		71,270,747	68,647,552
МЕНШІКТІ КАПИТАЛ ЖӘНЕ МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Меншікті капитал			
Жарғылық капитал	18	64,000	64,000
Басқа да резервтер		(403,617)	(237,386)
Бөлінбеген пайда		25,862,726	24,845,061
Меншікті капиталдың жиыны		25,523,109	24,671,675
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Ұзақ мерзімді міндеттемелер			
Кредиттер және займдар	19	7,498,457	4,468,853
Учаскені қалпына келтіруге арналған резерв	20	3,350,026	3,160,912
Ұзақ мерзімді активтердің жиыны		10,848,483	7,629,765
Қысқа мерзімді міндеттемелер			
Кредиттер және займдар	19	13,043,428	528,938
Сауда және өзге де кредиторлық берешек	21	5,940,044	7,087,185
Төлеуге дивидендтер	18	15,915,683	27,800,640
Төленетін табыс салығы		-	929,349
Қысқа мерзімді міндеттемелердің жиыны		34,899,155	36,346,112
Міндеттемелердің жиыны		45,747,638	43,975,877
Меншікті капитал мен міндеттемелердің жиынтығы		71,270,747	68,647,552

Осы қаржылық есептілікті басшылық 2020 жылғы 31 қаңтарда бекітті және Компания басшылығының атынан қол қойды:

 Е.Л. Тәшімов
 Бас директор

 Г.О. Тәжібаева
 Бас бухгалтері

«Оңтүстік тау-химиялық компаниясы» бірлескен кәсіпорны» ЖШС
 2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға меншікті капиталдағы өзгерістер туралы есеп

мың теңге	Жарғылық капитал	Басқа да резервтер	Бөлінбеген пайда	Жиыны
2018 жылғы 1 қаңтарға ХҚЕС (IFRS) 9 бастапқы қолдану кезіндегі түзету	64,000	-	18,723,752	18,787,752
2018 жылғы 1 қаңтардағы түзетілген қалдық	64,000	(166,026)	(70,622)	(236,648)
Өзге жиынтық кіріс				
Бір жылдағы пайда	-	-	24,915,683	24,915,683
Өзге жиынтық кіріс				
Басқа жиынтық кіріс арқылы бағаланатын үлестік құралдардың әділ құнының өзгеруінің нетто-шамасы	-	(71,360)	-	(71,360)
Жыл ішіндегі жалпы	-	(71,360)	24,915,683	24,844,323
Компания иелерімен операциялар				
Жарияланған дивидендтер	-	-	(18,723,752)	(18,723,752)
2018 жылғы 31 желтоқсанға	64,000	(237,386)	24,845,061	24,671,675
2019 жылғы 1 қаңтарға	64,000	(237,386)	24,845,061	24,671,675
Өзге жиынтық кіріс				
Бір жылдағы пайда	-	-	25,933,348	25,933,348
Өзге жиынтық кіріс				
Басқа жиынтық кіріс арқылы бағаланатын үлестік құралдардың әділ құнының өзгеруінің нетто-шамасы	-	(166,231)	-	(166,231)
Жыл ішіндегі жалпы	-	(166,231)	25,933,348	25,767,117
Компания иелерімен операциялар				
Жарияланған дивидендтер	-	-	(24,915,683)	(24,915,683)
2019 жылғы 31 желтоқсанға	64,000	(403,617)	25,862,726	25,523,109

Осы қаржылық есептілікті басшылық 2020 жылғы 31 қаңтарда бекітті және Компания басшылығының атынан мыналар қол қойды:

Е.Л. Тәшімов
 Е.Л. Тәшімов
 Бас директор

Г.О. Тәжібаева
 Г.О. Тәжібаева
 Бас бухгалтері

мың теңге	2019 жыл	2018 жыл
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының ағыны		
Сатып алушылардан ақша қаражатының түсуі	59,193,582	56,418,279
Өзге де түсімдер	395,533	185,145
ҚҚС қайтарудан түсетін түсімдер	597,830	1,066,483
Қызметкерлерге төленген ақша қаражаты	(3,125,787)	(2,765,311)
Басқа төлемдер	(1,449,536)	(1,209,970)
Тауарлар мен қызметтерді жеткізушілерге берілген аванстар	(15,611)	(11,450)
Тауарлар мен қызметтер үшін жеткізушілерге төленген ақша қаражаты	(11,034,273)	(11,739,406)
Сақтандыру шарттары бойынша төлемдер	(42,032)	(91,774)
Бюджетке төлемдер	(6,020,124)	(5,336,073)
Табыс салығы мен сыйақыны төлегенге дейін операциялық қызметтен ақша қаражатының түсуі	38,499,582	36,515,923
Төленген табыс салығы	(7,064,275)	(5,783,958)
Төленген пайыздар	(686,476)	(2,584)
Операциялық қызметтен түскен ақша қаражатының таза түсімі	30,748,831	30,729,381
Инвестициялық қызметтен түскен ақша қаражатының ағыны		
Негізгі құралдарды сатудан түсетін түсімдер	-	4,290
Материалдық емес активтерді сатып алу	(44,296)	(19,028)
Негізгі құралдарды сатып алу	(459,916)	(230,362)
Өндіріске дайындау бойынша активтерді сатып алу	(4,489,107)	(3,804,581)
Банктердегі депозиттер	(422,114)	(336,874)
Инвестициялық қызметте ақша қаражатын таза пайдалану	(5,415,433)	(4,386,555)
Қаржылық қызметтен түскен ақша қаражатының түсімі		
Қарыз қаражатын тарту	24,120,712	4,824,040
Қарыз қаражатын өтеу	(8,679,533)	-
Кредиттер мен қарыздар алу бойынша мәмілені жүзеге асыруға байланысты шығындар	(122,229)	(14,843)
Төлем көзінен алынатын салықты есепке ала отырып, дивидендтерді төлеу	(36,800,640)	(23,160,000)
Вексельдерді өтеу	-	(4,624,138)
Қаржылық қызметте ақша қаражатын таза пайдалану	(21,481,690)	(22,974,941)
Нетто ақша қаражатының және олардың баламаларының ұлғаюы	3,851,708	3,367,885
1 қаңтардағы ақша қаражаты және олардың баламалары	5,389,541	1,253,884
Валюта бағамдары өзгерістерінің ақша қаражатына және олардың баламаларына әсері	(105,709)	769,445
Ақша қаражатына және олардың баламаларына күтілетін кредиттік шығындар өзгерістерінің әсері	143	(1,673)
31 желтоқсандағы ақша қаражаты және олардың баламалары (17 ескерту)	9,135,683	5,389,541

Осы қаржылық есептілікті басшылық 2020 жылғы 31 қаңтарда бекітті және Компания басшылығының атынан мыналар қол қойды:

Е.М. Тәшімов
Бас директор

Г.О. Тәжібаева
Бас бухгалтері

1 Есеп беретін кәсіпорын

(а) Ұйымдастыру құрылымы және қызметі

«Оңтүстік тау-химиялық компаниясы» бірлескен кәсіпорны» ЖШС (бұдан әрі - «Компания») Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес 2014 жылғы 1 тамызда құрылған. 2014 жылғы 17 қазанда «Қазатомөнеркәсіп» ұлттық атом компаниясы» АҚ (бұдан әрі - «ҚАӨ ҰАК») Бңғай кен орнының 4 учаскесінде №1800 барлау мен өндіруге арналған келісімшартқа № 4 және Ақдала кен орнындағы №647 барлау мен өндіруге арналған келісімшартқа № 7 (бұдан әрі - «Келісімшарттар») қосымша келісімдерге сәйкес компанияға жер қойнауын пайдалану құқығын берді. Ақдала кен орнын жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарт 2001 жылғы 28 наурыздан бастап 25 жыл мерзімге есептелген. Бңғай кен орнының 4-учаскесін жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарт 2005 жылғы 8 шілдеден бастап 24 жылға есептелген.

Бұған дейін осы Келісімшарттар өндіруге дайындық жөніндегі барлық активтер және уранды өндіру және бастапқы өңдеу жөніндегі тиісті негізгі құралдар сияқты байланысты тарапқа «Бетпақдала» бірлескен кәсіпорны» ЖШС тиесілі болды. 2014 жыл ішінде соттың шешімі бойынша «Бетпақдала» бірлескен кәсіпорны» ЖШС жер қойнауын пайдалану келісімшарттық құқығынан айырылып, Келісімшарттар бастапқы меншік иесіне қайтарылды, ҚАӨ ҰАК «Бетпақдала» бірлескен кәсіпорны» ЖШС-дан олардың баланстық құны бойынша өндіріске дайындау бойынша тиісті келісімшарттық активтерін сатып алды. «Бетпақдала» бірлескен кәсіпорны» ЖШС және ҚАӨ ҰАК құрылтайшыларының уағдаластықтарына сәйкес «Оңтүстік тау-кен-химиялық компаниясы» бірлескен кәсіпорны» ЖШС жаңа кәсіпорны құрылды және ҚАӨ ҰАК Келісімшарттарды берді және баланстық құны бойынша өндіріске дайындау бойынша активтерді сатты. 2014 жыл ішінде уранды өндіру және бастапқы қайта өңдеу бойынша негізгі құралдар «Бетпақдала» бірлескен кәсіпорны» ЖШС меншігінде болды, ол қызметтер көрсетуге арналған шарттар негізінде уранды өндіру және бастапқы қайта өңдеу бойынша негізгі қызметтерді көрсетті. 2015 жылы Компания қатысушыларының шешімі негізінде өндірістік активтер 2015 жылғы 1 қазандағы сатып алу-сату шартына сәйкес «Бетпақдала» бірлескен кәсіпорны» ЖШС-дан сатып алынды.

Есепті күнгі жағдай бойынша Компания қызметінің негізгі түрлері уран кенін өндіру және өңдеу болып табылады. Уран кенін өндіру Қазақстанның Түркістан облысында орналасқан Бңғай кен орнының 4 учаскесінде және Ақдала кен орнында жер асты шаймалау әдісімен жүзеге асырылады. Ақдала кен орнында және Бңғай кен орнының 4 учаскесінде өнеркәсіптік өндіру тиісінше 2004 және 2009 жылдан бастап жүргізіледі. Компания Оңтүстік Бңғай кенінде орналасқан, өнімділігі жылына 3,000 тоннаға жуық өңдеу қуаттарында (U3O8) соңғы өнім шығарады.

Компанияның қатысушылары ҚАӨ ҰАК және Uranium One Rotterdam B. V. (Ураниум Уан Роттердам Би.Ви.), олар Компаниядағы 30% және 70% қатысу үлесіне ие.

Компанияның тіркелген мекенжайы: 161006, Қазақстан Республикасы, Түркістан облысы, Созақ ауданы, Қыземшек кенті, 1 ықшамаудан, 23-үй, 36-пәтер.

Қазақстаннан уран экспорты тиісті экспорттық лицензиямен реттеледі. Қазақстандағы уран өнімінің операциялық қызметін, экспорты мен импортын қадағалауды Қазақстан Республикасының Үкіметі атынан Қазақстан Республикасы Энергетика министрлігінің (бұдан әрі - ЭМ) Атомдық және нергетикалық қадағалау мен бақылау комитеті және Қоршаған ортаны қорғау және су ресурстары министрлігі, сондай-ақ басқа да уәкілетті органдар жүзеге асырады.

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания қызметкерлерінің орташа жылдық саны 858 адамды құрады (2018 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 843 адам).

(б) Қаржы-шаруашылық қызметті жүзеге асыру шарттары

Компанияның қызметі негізінен Қазақстанда жүзеге асырылады. Тиісінше, дамушы нарықтың ерекшеліктеріне тән Қазақстанның экономикасы мен қаржы нарықтары Компанияның бизнесіне әсер етеді. Құқықтық, салық және әкімшілік жүйелер дамуды жалғастыруда, алайда олардың талаптарын түсіндірудің біркелкі емес тәуекелімен ұштасады, бұл жиі өзгерістерге ұшырайды, бұл басқа заңды және фискалдық кедергілермен қоса Қазақстанда бизнес жүргізетін кәсіпорындар үшін қосымша проблемалар туғызады. Қазақстандық теңгенің күнсыздануы және әлемдік нарықтардағы мұнай бағасының тұрақсыздығы шаруашылық қызметті жүзеге асыру шарттарының белгісіздік деңгейін де арттырады.

Ұсынылған қаржылық есептілік басшылықтың Қазақстандағы бизнесті жүргізу шарттарының Компанияның қызметі мен қаржылық жағдайына қандай әсер ететіндігі туралы көзқарасын көрсетеді. Шаруашылық жүргізудің болашақ шарттарының нақты әсері олардың басшыларының бағалауынан өзгеше болуы мүмкін.

2 Есеп негіздері

(а) ХҚЕС сәйкестігі туралы мәлімдеме

Осы қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарының (бұдан әрі - «ХҚЕС») талаптарына сәйкес дайындалды.

Бұл ХҚЕС (IFRS) 16 «Жалға алу» (бұдан әрі – «ХҚЕС (IFRS) 16») талаптарын қолдана отырып дайындалған Компанияның жылдық қаржылық есептілігінің бірінші жиынтығы. Есеп саясатының маңызды қағидаттарының өзгеруі 3 (а) ескертуде ашылады.

(б) Қызметтің үздіксіздігі туралы жорамалдар

Қоса беріліп отырған қаржылық есептілік қызметтің үздіксіздігі туралы жорамалға сүйене отырып дайындалды, бұл әдеттегі шаруашылық қызмет барысында активтерді сату мен міндеттемелерді орындауды көздейді. 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның қысқа мерзімді міндеттемелері оның қысқа мерзімді активтерінен 1,815,457 мың теңгеге артық (2018жыл: 6,959,924 мың теңге).

2019жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның 15,915,683 мың теңге мөлшерінде дивидендтері бар (2018 жыл: 27,800,640 мың теңге).

2019 жылы Қатысушылардың жалпы жиналысымен Компания қатысушылары арасындағы 2018 жылғы 24,915,683 мың теңге мөлшеріндегі таза табыстың 100% бөлу туралы шешім қабылданды (2018 жыл: 18,723,752 мың теңге). 2018 жылы 2017 жылғы дивидендтерді бөлу кезінде Компания 65 миллион АҚШ доллары көлемінде қарыздық банктік қаржыландыруды және 20 миллион АҚШ доллары сомасында жаңартылмаған кредиттік желісін Компанияның дивидендтерді төлеу кестесін сақтау үшін тартты. Қарыздық банктік қаржыландыруды тарту туралы мәселе Компанияның Бақылау кеңесінің шешімімен бекітілген.

2018 жылы басшылық банктік қаржыландыруды тарту бойынша жұмысты қайта бастады, оның нәтижелері бойынша Компания 2018 жылдың желтоқсанында «Альфа-Банк» ЕБ АҚ-мен 5 жыл мерзімге 20 миллион АҚШ доллары сомасына жаңартылмайтын кредит желісін ұсынуға арналған кредиттік келісімге қол қойды. 2019 жылғы ақпанда Компания «Қазақстан Халық жинақ банкі» АҚ-мен 4 жыл мерзімге 65 миллион АҚШ доллары сомасына жаңартылатын кредиттік желі ұсыну үшін кредиттік келісімге қол қойды (19 ескертпе).

Бұдан басқа, Компанияда Компанияның ағымдағы міндеттемелерін өтеу үшін жеткілікті операциялық қызметтен айтарлықтай ағындар бар.

Жоғарыда көрсетілген жағдайларды талдай отырып, Компания басшылығы осы қаржылық есептілік үшін қызметтің үздіксіздігі қағидатын қолдану негізді болып табылады және Компанияның өз қызметін үздіксіз жалғастыру қабілетіне қатысты елеулі белгісіздік жоқ деген қорытындыға келді.

(в) Құнды анықтауға арналған база

Қаржылық есептілік тарихи (бастапқы) құн негізінде дайындалды.

(г) Функционалдық валюта және есептілікті ұсыну валютасы

Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы қазақстандық теңге (бұдан әрі - «теңге») болып табылады, бұл валюта Компания үшін функционалдық болып табылады және онда осы қаржылық есептілік ұсынылған. Теңгеде ұсынылған барлық сандық көрсеткіштер (жақын) мыңға дейін дөңгелектенеді.

(д) Кәсіби пікірлерді, есептік бағалауды және жорамалдарды пайдалану

ХҚЕС-ке сәйкес қаржылық есептілікті дайындау басшылықтың есеп саясатының ережелері қалай қолданылуына және активтер, міндеттемелер, кірістер мен шығыстар қандай сомада көрсетілуіне әсер ететін кәсіби пайымдауларды, жорамалдарды және есептік бағаларды пайдалануды талап етеді. Нақты нәтижелер осы бағалардан өзгеше болуы мүмкін.

Жорамалдар мен олардың негізінде жасалған есептік бағалар оларды өзгерту қажеттілігі тұрғысынан тұрақты түрде талданады. Есептік бағалаудағы өзгерістер осы бағалаулар қайта қаралған есепті кезеңде және көрсетілген өзгерістермен қозғалған барлық кейінгі кезеңдерде танылады.

Есеп саясатының ережелерін қолдану процесінде қалыптасқан және қаржылық есептілікте көрсетілген сомаларға неғұрлым елеулі әсер еткен неғұрлым маңызды пайымдаулар туралы ақпарат мынадай баптарға жатады:

- 20 ескерту - Учаскені қалпына келтіруге арналған резерв;
- 12 ескерту - Өндіріске дайындау бойынша активтер.

Сондай-ақ, ең маңызды пайымдаулар келесіге жатады:

(і) Өндіріске дайындау бойынша негізгі құралдар мен активтердің пайдалы қызмет мерзімдері

Компания әрбір есепті күнге осы активтердің пайдалы қызметінің қалған мерзімдеріне бағалау жүргізеді және егер күтулер алдыңғы кезеңдердің бағаларынан өзгеше болса, өзгерістер ХҚЕС 8 «Есеп саясаты, *есептік бағалаудағы өзгерістер және қателер*» стандартына сәйкес есептік бағалаудағы өзгеріс ретінде ескеріледі.

Келесі факторлар өндіріске дайындау бойынша активтерді пайдалы пайдалану мерзімін есептеуге әсер етеді:

- кеннің дәлелденген және болжамды қорларындағы өзгеріс;
- минералдық қорлар класы мен сапасындағы ауытқулар;
- өнеркәсіптік қорларды бағалауға әсер ететін нақты тауар бағаларындағы және болжамды тауар бағаларындағы өзгерістер;
- кен орнында өндіруге байланысты операциялық мәселелер; және
- уран қорларын өндірудің экономикалық орындылығына теріс әсер етуі мүмкін өндірістегі, процестердегі, қалпына келтіруге арналған шығындардағы, дисконттық мөлшерлемелер мен валюта бағамдарындағы өзгерістер.

Осы өзгерістердің кез келгені болашақ амортизацияға және капиталдандырылған шығындардың баланстық құнына әсер етуі мүмкін. Басшылық ұзақ мерзімді активтердің пайдалы қызмет мерзімдерінің дұрыстығын мерзімді түрде тексереді. Тексеру активтердің ағымдағы жай-күйіне және активтер Компания үшін экономикалық пайданы генерациялауды жалғастыратын есептелген кезеңге негізделеді.

(ii) Уран қоры

Уран қоры Компания қызметінің маңызды факторы болып табылады. Барлық қорларды бағалау белгісіздіктің кейбір дәрежесін білдіреді. Белгісіздік негізінен осы деректерді бағалау және түсіндіру кезінде қолда бар сенімді геологиялық және техникалық деректердің көлеміне байланысты. Бағалаулар әзірлеудегі жақсартулар, өнімділіктегі өзгерістер немесе әзірлеу стратегиясындағы өзгерістер тұрғысынан жобаларды жүргізу салдарынан тексерілуі мүмкін.

Келесі есепті жылы қаржылық есептілікте көрсетілген көрсеткіштерді айтарлықтай өзгерту талап етілетініне елеулі тәуекел ұштасқан белгісіздіктерге қатысты жорамалдар мен есептік бағалаулар туралы ақпарат мынадай ескертпелерде берілген:

- 11 ескерту - кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелерін тану;
- 23 ескерту және 23 ескерту - резервтер мен шартты міндеттемелерді тану және бағалау: ресурстардың ағын ықтималдығы мен көлеміне қатысты түйінді жорамалдар;
- 22 ескерту (б) - қаржы активтеріне қатысты күтілетін кредиттік залалдарға арналған резервті (бұдан әрі - «ЖБК») бағалау.

3 Есеп саясатының негізгі ережелері

3 (а) ескертуде сипатталған жағдайларды қоспағанда, төменде сипатталған есеп саясатының ережелері осы қаржылық есептілікте ұсынылған барлық есеп беру кезеңдерінде дәйекті түрде қолданылды.

(а) Есеп саясатының маңызды қағидаттарын өзгерту

ХҚЕС (IFRS) 16

Компания алғаш рет 2019 жылдың 1 қаңтарынан бастап ХҚЕС (IFRS)16 «Жалға алу» стандартын қолданды.

Компания түрлендірілген ретроспективті тәсілді пайдалана отырып, ХҚЕС (IFRS) 16 қолданды, оған сәйкес стандартты бастапқы қолданудан жиынтық әсері 2019 жылғы 1 қаңтарға бөлінбеген пайда құрамында танылады. Тиісінше, 2018 жылы ұсынылған салыстырмалы ақпарат қайта есептелмеді - яғни ол ХҚЕС (IAS) 17 және тиісті түсіндірмелерге сәйкес бұрын ұсынылған түрде ұсынылған. Есеп саясатының өзгеруі бұдан әрі егжей-тегжейлі ашылады. Бұдан басқа, ХҚЕС (IFRS) 16 қамтылған ақпаратты ашуға қойылатын талаптар тұтастай алғанда салыстырмалы ақпаратқа қолданылған жоқ.

Жалға алуды анықтау

Бұрын, шарт жасалған күні Компания келісім жалға алу болып табылатынын немесе «Келісімде жалға алу белгілерінің болуын анықтау» ХҚЕРК (IFRIC) 4-ке сәйкес жалдау қарым-қатынастарынан тұратынын анықтады. Енді Компания 3 (н) ескертуде түсіндірілгендей, жалға алу шартының анықтамасын негізге ала отырып, жалға алу шарты бойынша жалпы шарт немесе оның жекелеген компоненттері болып табылатынын не табылмайтынын бағалайды.

ХҚЕС (IFRS) 16 көшкен кезде Компания жалдауды анықтау мақсатында операцияларды бұрын жүргізілген бағалау нәтижелерін қайта қарамауға мүмкіндік беретін практикалық сипаттағы жеңілдетуді пайдалануды шешті. Компания ХҚЕС (IFRS)16 бұрын жалдау шарттары ретінде сәйкестендірілген шарттарға ғана қолданды. ХҚЕС (IAS) 17 және ХҚЕС РК (IFRIC) 4 сәйкес жалдау шарттары ретінде сәйкестендірілмеген шарттар ХҚЕС (IFRS) 16 анықтамасына сәйкес оларда жалдау қатынастары бар-жоғы тұрғысынан қайта бағаланбаған. Тиісінше, ХҚЕС (IFRS)16 сәйкес жалдау анықтамасы 2019 жылғы 1 қаңтарда немесе осы күннен кейін жасалған немесе өзгертілген шарттарға ғана қолданылған.

Компания жалға алушы ретінде

Жылжымайтын мүлік (офистік үй-жайлар) объектілерін жалдайды. Компания бұрын осы жалдау шеңберінде Компанияға негізгі активке меншік құқығымен байланысты барлық тәуекелдер мен пайданы мәні бойынша берілмегенін өзінің бағалауына сүйене отырып, жалдау шарттарын операциялық жалдау ретінде жіктеді. ХҚЕС (IFRS) 16 сәйкес Компания пайдалану құқығы нысанындағы активтерді және жалдау бойынша міндеттемелерді жалдау шарттарының көпшілігіне қатысты мойындайды – яғни бұл жалдау баланста көрсетіледі.

Жалдау компоненттерінен тұратын шарт әрекетінің басталуы немесе түрленуінің басында Компания шартында көзделген оқшауланға мәміленің салыстырмалы бағасының негізінде жалға алудың әрбір компонентінің орнын толтыруды бөледі.

Алайда, кейбір жылжымайтын мүлік объектілерін жалдау шарттарына қатысты Компания жалға алу болып табылмайтын компоненттерді бөлмеу және жалға алу компоненттері мен жалға алу болып табылмайтын тиісті компоненттерді жалдаудың бір компоненті ретінде есепке алу туралы шешім қабылдады.

ХҚЕС (IAS) 17 сәйкес операциялық жалдау ретінде жіктелген жалдау

Бұрын Компания жылжымайтын мүлік объектілерін жалға беруді 17 ХҚЕС (IAS) сәйкес операциялық жалға алу ретінде жіктеді. Жаңа есеп саясатына көшу кезінде жалдау бойынша міндеттемелер 2019 жылғы 1 қаңтарға болмашы деп бағаланды. Есеп саясатында одан әрі пайдалану құқығы нысанындағы активтер бағаланады:

- 16 ХҚЕС (IFRS) бастапқы қолдану күніне Компанияның қосымша қарыз қаражатын тарту ставкасын пайдалана отырып дисконтталған жалдау басталған күннен бастап қолданғандай, олардың баланстық құны бойынша; және
- немесе алдын ала жүзеге асырылған немесе есептелген жалдау төлемдерінің шамасына түзете отырып, жалдау бойынша міндеттемеге тең шама бойынша.

Компания 16 ХҚЕС (IFRS) көшу күніне құнсыздану мәніне пайдалану құқығы нысанындағы активтерді сынақтан өткізді және пайдалану құқығы нысанындағы активтердің құнсыздану белгілері жоқ деген қорытындыға келді.

16 ХҚЕС (IFRS) 17 ХҚЕС (IAS) сәйкес бұрын операциялық жалдау ретінде жіктелген жалдау шарттарына қатысты қолданған кезде Компания практикалық сипаттағы бірқатар жеңілдіктерді пайдаланған. Атап айтқанда, Компания:

- жалдау мерзімі стандартты бастапқы қолдану күніне 12 айдан кем болған жағдайларда пайдалану құқығы нысанындағы активтер мен міндеттемелерді мойындамаған;
- құны төмен активтерге қатысты пайдалану құқығы нысанындағы активтерді және жалдау бойынша міндеттемелерді мойындамаған;
- стандартты бастапқы қолдану күніне пайдалану құқығы нысанында активті бағалаудан бастапқы тікелей шығындарды алып тастады;
- жалдау мерзімін анықтау кезінде кейінгі білімді пайдалана отырып өткен оқиғаларды бағалау мүмкіндігін пайдаланды.

Қаржылық есептілікке әсері

Ауысу күніне

Компания 16 ХҚЕС (IFRS) талаптарын талдады және жаңа стандарт Компанияның қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етпейді деген қорытындыға келді.

23 ХҚЕС (IAS) «Қарыз алу бойынша шығындар» стандартына түзетулер

Компания «Жыл сайынғы ХҚЕС жетілдіру: 2015 - 2017 цикл» жобасы шеңберінде Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі кеңес шығарған 23 ХҚЕС (IAS) «Қарыз алу бойынша шығындар» түзетулерін 2019 жылғы 1 қаңтардан бастап қолдануды бастады және оларды осы күнге немесе одан кейін шеккен қарыз алу бойынша шығындарға қатысты қолданады. Осы түзетулер қарыздар бойынша капиталдандырылатын шығындарды есептеу үшін пайдаланылатын жалпы мақсаттағы қарыз алу жиынтығынан бұл активтер әлі де әзірлеу немесе құрылыс процесінде болған жағдайда, сараланатын активтерді қаржыландыру үшін арнайы тартылған қарыз алу ғана алынып тасталатынын нақтылайды. Тиісінше, бастапқыда сараланатын активті құру мақсатында тартылған барлық қарыз алуларды Компания мұндай активті оны белгіленген пайдалануға немесе сатуға дайындау үшін қажетті барлық іс-шаралар мәні бойынша аяқталған кезде жалпы мақсаттағы қарыз алуға жатқызады. Сараланатын активтерді қаржыландыру үшін арнайы тартылған, қазіргі уақытта белгіленген мақсаттарда пайдалануға немесе сатуға дайындалған (немесе сараланатын болып табылмайтын кез келген активтер) қарыз алуларға Компания жалпы мақсаттағы қарыз алуға жатқызады.

Компания стандарт талаптарын талдады және жаңа стандарт Компанияның қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етпейді деген қорытындыға келді.

(б) Шетел валютасындағы операциялар

Шетел валютасындағы операциялар осы операциялар жасалған күнге айырбастау бағамдары бойынша Компанияның функционалдық валютасына қайта есептеледі. Есепті күнге шетел валютасында көрсетілген монетарлық активтер мен міндеттемелер осы есепті күнге қолданыстағы айырбастау бағамы бойынша функционалдық валютаға қайта есептеледі. Монетарлық баптар бойынша оң немесе теріс бағамдық айырма есепті кезеңдегі төлемдерді ескере отырып, сыйақының тиімді ставкасы бойынша есептелген есепті кезеңнің басындағы функционалдық валютадағы тиісті баптың амортизацияланған құны мен осы есепті кезеңнің соңындағы айырбастау бағамы бойынша қайта есептелген шетел валютасындағы осы баптың амортизацияланған құны арасындағы айырманы білдіреді.

Шетел валютасында көрсетілген және әділ құны бойынша бағаланатын монетарлық емес активтер мен міндеттемелер әділ құнды айқындау күніне қолданыстағы айырбастау бағамы бойынша функционалдық валютаға қайта есептеледі. Шетелдік валютадағы бастапқы құны негізінде бағаланатын монетарлық емес баптар тиісті операция жасалған күнгі айырбастау бағамы бойынша қайта есептеледі.

(в) Қаржы құралдары

(i) Тану және бастапқы бағалау

Сауда дебиторлық берешек бастапқыда ол пайда болған кезде танылады. Барлық өзге қаржы активтері мен міндеттемелері бастапқыда Компания аталған құралдар мәні болып табылатын шарттық қатынастарға кіргенде танылады.

Қаржылық актив (егер бұл қаржыландырудың елеулі компоненті жоқ сауда дебиторлық берешек болмаса) немесе қаржылық міндеттеме бастапқыда әділ құн бойынша бағаланады. Қаржыландырудың елеулі компонентін қамтымайтын сауда дебиторлық берешек бастапқыда мәміле бағасы бойынша бағаланады.

(ii) Жіктеу және кейінгі бағалау

Қаржылық активтер

Бастапқы тану кезінде қаржылық актив мыналар бойынша бағаланатын ретінде жіктеледі: амортизацияланған құн бойынша, әділ құны бойынша өзге жиынтық кіріс арқылы – борыштық құралдар үшін, өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша - үлестік құралдар үшін немесе пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша.

Қаржы активтері, егер Компания қаржы активтерін басқарудың бизнес-моделін өзгертсе ғана, оларды бастапқы танығаннан кейін қайта жіктеледі және бұл жағдайда ықпал еткен барлық қаржы активтері бизнес-модельдің өзгеруінен кейінгі бірінші есепті кезеңнің бірінші күнінде қайта жіктеледі.

Қаржы активі амортизацияланған құны бойынша, егер ол төмендегі екі шарттарға жауап берсе және Компанияның қалауы бойынша пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктелмесе ғана бағаланады:

- ол шартта көзделген ақша ағындарын алу үшін активтерді ұстап қалу мақсаты болып табылатын бизнес-модель шеңберінде ұсталады; және
- оның шарттық талаптары негізгі соманың өтелмеген бөлігіне тек негізгі соманы және проценттерді төлеуді білдіретін ақша ағындарының белгіленген мерзімде туындауын көздейді.

Саудаға арналмаған үлестік құралдарға инвестицияларды бастапқы тану кезінде Компания өз қалауы бойынша, оны кейіннен жою құқығынсыз, өзге жиынтық кіріс құрамында олардың әділ құнының кейінгі өзгерістерін ұсынуға шешім қабылдады. Бұл таңдау әрбір инвестициялар үшін жеке жүргізіледі.

Қаржы активтері - бизнес-модельді бағалау

Компания бизнес-модельдің мақсатына бағалау жүргізеді, оның шеңберінде қаржы құралдары портфельінің деңгейінде актив ұсталады, өйткені бұл бизнесті басқару және басшылыққа ақпарат беру тәсілін анағұрлым жақсы көрсетеді. Бұл ретте, мынадай ақпарат қаралады:

- Осы портфель үшін белгіленген саясат пен мақсаттар, сондай-ақ аталған саясаттардың іс жүзінде қолданылуы. Бұл нұсқаудың шартта көзделген пайыздық кірісті алуға, пайыздық ставкалардың белгілі бір құрылымын қолдауға, қаржы активтерін өтеу мерзімдерінің осы активтерді қаржыландыру үшін пайдаланылатын қаржылық міндеттемелерді өтеу мерзімдеріне немесе ақша қаражатының күтілетін жылыстауына немесе активтерді сату арқылы ақша ағындарын өткізуге сәйкестігін қамтамасыз етуге арналған стратегиясын қамтиды.
- Портфельдің нәтижелілігі қалай бағаланады және бұл ақпарат Компания басшылығына қалай жеткізіледі.
- Бизнес-модельдің нәтижелілігіне әсер ететін тәуекелдер (және осы бизнес-модель шеңберінде ұсталатын қаржы активтері) және осы тәуекелдерді басқару қалай жүзеге асырылады.
- Портфельді басқаруға жауапты менеджерлерге сыйақы қалай жүзеге асырылады (мысалы, бұл сыйақы көрсетілген активтердің әділ құнына немесе активтер бойынша алынған ақша қаражатының шартта көзделген ағындарына байланысты ма).
- Өткен кезеңдерде қаржы активтерін сату жиілігі, көлемі және мерзімдері, осындай сатудың себептері, сондай-ақ болашақ сату деңгейіне қатысты күту.

Тануды тоқтату өлшемдеріне жауап бермейтін мәмілелерде үшінші тараптарға қаржы активтерін беру осы мақсат үшін сату ретінде қарастырылмайды және Компания осы активтерді тануды жалғастырады.

Қаржы активтері - шартта көзделген ақша қаражатының ағындары тек негізгі сома мен пайыздарды төлеу болып табылатындығын бағалау

Осы бағалаудың мақсаттары үшін «негізгі сома» оны бастапқы тану кезінде қаржылық активтің әділ құны ретінде айқындалады. «Пайыздар» ақшаның уақытша құны үшін, белгілі бір уақыт кезеңі ішінде өтелмеген негізгі сомаға қатысты кредиттік тәуекел үшін және кредит беруге байланысты басқа да негізгі тәуекелдер мен шығындар үшін (мысалы, өтімділік тәуекелі және әкімшілік шығындар) өтеу ретінде айқындалады, сондай-ақ пайда маржасын қамтиды.

Шартта көзделген ақша ағындарының негізгі соманың және негізгі соманың өтелмеген бөлігіне пайыздардың тек қана төлемдері болып табылатындығын («SPPI критерийі») бағалау кезінде Компания қаржы құралының шарттық талаптарын талдайды. Мұнда қаржылық актив талданатын талапты қанағаттандырмайтындай ақша ағындары шартында көзделген мерзімдер немесе сомаларды өзгертуі мүмкін қандай да бір шарттық талаптарды қамтитынын немесе қамтымайтынын бағалау кіреді. Бағалау жүргізу кезінде Компания мыналарды талдайды:

- ақша қаражаты ағындарының мерзімін немесе сомасын өзгерте алатын шартты оқиғалар;
- ауыспалы ставка туралы талаптарды қоса алғанда, шартта көзделген купондық ставканы түзетуі мүмкін талаптар;
- мерзімінен бұрын өтеу және қолданылу мерзімін ұзарту туралы талаптары; және
- Компанияның талаптарын келісілген активтерден ақша ағындарымен шектейтін шарттар (мысалы, регресс құқығынсыз қаржы активтері).

Мерзімінен бұрын өтеу туралы шарт егер мерзімінен бұрын өтеу кезінде төленген сома негізгі соманың өтелмеген бөлігін және өтелмеген бөлігіне пайыздарды мәні бойынша ұсынған жағдайда SPPI критерийіне сәйкес келеді және шарттың қолданылуын мерзімінен бұрын тоқтатқаны үшін ақылға қонымды қосымша өтемақыны қамтуы мүмкін. Бұдан басқа, мерзімінен бұрын өтеу туралы талап егер қаржы активі шартта көрсетілген атаулы сомаға қатысты сыйлықақымен немесе дисконтпен сатып алынған немесе жасалған жағдайда, мерзімінен бұрын өтеу кезінде төленуге жататын сома мәні бойынша шартта көрсетілген номиналды соманы қосу шартта көзделген есептелген (бірақ төленбеген) пайыздарды (және шарттың қолданылуын мерзімінен бұрын тоқтатқаны үшін ақылға қонымды қосымша өтемақыны да қамтуы мүмкін) білдіреді; және қаржы активін бастапқы тану кезінде оның мерзімінен бұрын өтеу туралы шартының әділ құны болмашы болып табылады.

Қаржылық активтер - кейінгі бағалау және пайда мен шығындар

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері	Бұл активтер кейіннен тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, амортизацияланған құны бойынша бағаланады. Амортизацияланған құн құнсызданудан болған шығындар шамасына азайтылады. Пайыздық кіріс, оң және теріс бағамдық айырмалар және құнсыздану сомалары пайда немесе шығын құрамында танылады. Тануды тоқтатудан болған кез келген пайда немесе залал кезең ішіндегі пайда немесе шығын құрамында танылады.
Басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын үлестік құралдарға инвестициялар	Бұл активтер кейіннен әділ құн бойынша бағаланады. Дивидендтер, егер дивиденд инвестициялардың бастапқы құнының бір бөлігін өтеуді білдіретіні анық болмаса, кезең ішіндегі пайда немесе шығын құрамындағы табыс ретінде танылады. Пайданың немесе залалдың өзге де нетто-шамасы өзге де жиынтық кіріс құрамында танылады және ешқашан санатына кезең үшін пайданың немесе залалдың санатына қайта жіктелмейді.

Қаржылық активтер - жіктеу, кейінгі бағалау және пайда мен шығындар

Қаржылық міндеттемелер амортизацияланған құны бойынша бағаланатын ретінде жіктеледі. Қаржылық міндеттеме, егер ол саудаға арналған ретінде жіктелетін болса, пайда немесе шығын арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктеледі, бұл туынды құрал. Пайда немесе шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық міндеттемелер әділ құн бойынша бағаланады және кез келген пайыздық шығысты қоса алғанда, пайда мен залалдың нетто-шамасы пайда немесе шығын құрамында танылады. Өзге қаржылық міндеттемелер кейіннен тиімді пайыздық ставка әдісін пайдалана отырып, амортизацияланған құн бойынша бағаланады.

Пайыздық шығыс пен оң және теріс бағамдық айырмалар пайда немесе шығын құрамында танылады. Тануды тоқтату кезінде туындайтын кез келген пайда немесе залал пайда немесе шығын құрамында танылады.

(iii) Қаржы активтері мен қаржы міндеттемелерінің түрленуі

Қаржылық активтер

Егер қаржы активінің шарттары өзгерсе, Компания осындай түрленген актив бойынша ақша қаражаты ағынының айтарлықтай ерекшеленетінін бағалайды. Егер ақша қаражатының ағындары айтарлықтай өзгеше болса («шарттардың едәуір түрленуі»), онда бастапқы қаржы активі бойынша шартта көзделген ақша қаражатының ағындарына құқықтар аяқталды деп есептеледі. Бұл жағдайда бастапқы қаржы активін тану тоқтатылады және жаңа қаржы актив әділ құн бойынша есепте танылады.

Компания шарттардың түрленуі едәуір болып табылатындығына, яғни бастапқы қаржы активі бойынша ақша қаражатының ағындары мен түрленген немесе оны ауыстырған қаржы активі бойынша ақша қаражатының ағындары айтарлықтай айырмашылығы бар ма, сандық және сапалық бағалауды жүргізеді. Компания сапалық факторларды, сандық факторларды және сапалық және сандық факторлардың жиынтық әсерін талдай отырып, жағдайларды түрлендірудің маңыздылығына сандық және сапалық бағалауды жүргізеді. Егер ақша қаражатының ағындары айтарлықтай өзгеше болса, онда бастапқы қаржы активі бойынша шартта көзделген ақша қаражатының ағындарына құқықтар аяқталды деп есептеледі. Осы бағалауды жүргізу кезінде Компания ұқсас қаржылық міндеттемелерді тануды тоқтатуға қатысты нұсқауларды басшылыққа алады.

Компания шарттардың түрленуі келесі сапалық факторлардың негізінде елеулі болып табылады деген қорытындыға келеді:

- қаржы активі валютасының өзгеруі;
- қамтамасыз ету типін немесе активтің сапасын арттырудың басқа да құралдарын өзгерту;
- SPP1 критерийіне сәйкес келмеуіне алып келетін қаржылық актив шарттарының өзгеруі (мысалы, айырбастау шарттарын қосу).

Егер амортизацияланған құн бойынша бағаланатын түрленген актив бойынша ақша қаражатының ағындары айтарлықтай ерекшеленбесе, онда шарттардың мұндай түрленуі қаржылық активті тануды тоқтатуға әкеп соқпайды. Бұл жағдайда Компания қаржылық активтің жалпы баланстық құнын қайта есептейді және жалпы баланстық құнды түзету сомасын пайда немесе шығын құрамында түрлендіруден пайда немесе залал ретінде таниды. Қаржы активінің жалпы баланстық құны осы қаржы активі бойынша бастапқы тиімді пайыздық ставканы пайдалана отырып дисконтталған ақша қаражатының қайта қаралған немесе түрленген ағындарының келтірілген құны ретінде қайта есептеледі. Жұмсалған шығындар мен комиссиялар түрлендірілген қаржы активінің баланстық құнын түзетеді және түрлендірілген қаржы активінің қалған қолданылу мерзімі ішінде амортизацияланады.

Қаржылық міндеттемелер

Компания қаржылық міндеттемені тануды, оның шарттары түрленген міндеттеме бойынша ақша қаражаты ағындарының шамасы айтарлықтай өзгертін жолмен өзгертілгенде тоқтатады. Бұл жағдайда өзгертілген шарттары бар жаңа қаржылық міндеттеме әділ құн бойынша танылады. Бұрынғы қаржылық міндеттеменің баланстық құны мен өзгертілген шарттары бар жаңа қаржылық міндеттеменің құны арасындағы айырма пайда немесе шығын құрамында танылады.

Егер шарттардың түрленуі (немесе қаржылық міндеттемені ауыстыру) қаржылық міндеттемені тануды тоқтатуға әкелмесе, Компания шарттардың түрленуі қаржылық активті тануды тоқтатуға әкеп соқпаған жағдайларда қаржылық активтің жалпы баланстық құнын түзетуге қатысты тәсілмен келісілген есеп саясатын қолданады, яғни Компания шарттарды түрлендіру (немесе қаржылық міндеттемені ауыстыру) күніне пайда немесе шығын құрамында осындай түрлендіру (немесе қаржылық міндеттемені ауыстыру) нәтижесінде туындайтын қаржылық міндеттеменің амортизацияланған құнының кез келген түзетуін таниды.

Қолданыстағы қаржылық міндеттемелер бойынша ақша қаражаты ағындарының шамасының өзгеруі, егер олар шарттың ағымдағы талаптарының салдары болып табылса, шарттардың түрленуі болып саналмайды.

Компания сапалық факторларды, сандық факторларды және сапалық және сандық факторлардың жиынтық әсерін талдай отырып, жағдайларды түрлендірудің маңыздылығына сандық және сапалық бағалауды жүргізеді. Компания келесі сапалық факторлардың негізінде шарттардың түрленуі едәуір болып табылатыны туралы қорытындыға келеді:

- қаржылық міндеттеме валютасының өзгеруі;
- қамтамасыз ету типін немесе міндеттеменің сапасын арттырудың басқа да құралдарын өзгерту;
- айырбастау шарттарын қосу;
- қаржылық міндеттеме субординациясының өзгеруі.

Сандық бағалауды жүргізу мақсаттары үшін, егер бастапқы тиімді пайыздық ставка бойынша дисконтталған алынған комиссиялық сыйақыны шегергендегі комиссиялық сыйақыны төлеуді қоса алғанда, жаңа шарттарға сәйкес ақша қаражаты ағындарының келтірілген құны бастапқы қаржылық міндеттеме бойынша қалған ақша қаражаты ағындарының дисконтталған келтірілген құнынан кем дегенде 10% - ға өзгеше болса, шарттар едәуір өзгеше болып саналады. Егер бір борыштық құралды басқасына ауыстыру немесе оның шарттарын түрлендіру есепте өтеу ретінде көрсетілсе, онда келтірілген шығындар немесе комиссиялар тиісті борыштық міндеттемені өтеуден түскен пайданың немесе залалдың бір бөлігі ретінде танылады. Егер бір борыштық құралды басқасына ауыстыру немесе оның шарттарын түрлендіру есепте өтеу ретінде көрсетілмейтін болса, онда келтірілген шығындар немесе комиссиялар сомасына тиісті міндеттеменің баланстық құны түзетіледі және бұл түзету түрлендірілген міндеттеменің қалған қолданылу мерзімі ішінде амортизацияланады.

(iv) Тануды тоқтату

Қаржылық активтер

Компания қаржы активін тануды ол осы қаржы активі бойынша ақша қаражатының ағындарына шартта көзделген құқықтарды жоғалтқан кезде не ол екінші тарапқа осы қаржы активіне меншік құқығымен байланысты барлық тәуекелдер мен пайдалар іс жүзінде берілетін мәмілені жүзеге асыру нәтижесінде шартта көзделген ақша қаражатының ағындарын алу құқығын беретін немесе Компания осы қаржы активіне меншік құқығымен байланысты барлық тәуекелдер мен пайданың елеулі бөлігін беретін, не сақтайтын, бірақ қаржы активіне бақылауды сақтамайды.

Компания шарттары бойынша қаржылық жағдай туралы есепте танылған активтерді беретін мәмілелерді жасайды, бірақ бұл ретте берілген активтерге меншік құқығынан туындайтын барлық немесе іс жүзінде барлық тәуекелдер мен пайданы өзінде сақтайды. Мұндай жағдайларда берілген активтерді тану тоқтатылмайды.

Қаржылық міндеттемелер

Компания ол бойынша шарттық міндеттемелер орындалған, күші жойылған немесе тоқтатылған кезде қаржылық міндеттемені тануды тоқтатады. Компания сондай-ақ қаржылық міндеттемені тануды, оның шарттары түрлендірілген және осындай түрлендірілген міндеттеме бойынша ақша ағындарының шамасы айтарлықтай өзгеше болған кезде тоқтатады және бұл жағдайда туындаған түрлендірілген шарттарға негізделген жаңа қаржылық міндеттеме әділ құн бойынша танылады.

Қаржылық міндеттемені тану тоқтатылған кезде өтелген баланстық құн мен төленген өтеу арасындағы айырма (кез келген берілген ақшалай емес активтерді немесе өзіне қабылданған міндеттемелерді қоса алғанда) пайда немесе шығын құрамында танылады.

(v) Өзара есепке алу

Қаржылық активтер мен қаржылық міндеттемелер компания қазіргі уақытта заңды қорғаумен қамтамасыз етілген танылған сомаларды өзара есепке алуды жүзеге асыруға құқығы бар және нетто-негізде олар бойынша есеп айырысуды жүргізуге не активті сатуға және міндеттемені бір мезгілде орындауға ниеттенген жағдайда ғана нетто-шамада қаржылық жағдай туралы есепте өзара есептеледі және ұсынылады.

(г) Жарғылық капитал

Жарғылық капитал меншікті капитал санатына жіктеледі. Жарғылық капиталдың ұлғаюына тікелей байланысты қосымша шығындар салық әсерін ескере отырып, өз капиталының шамасынан шегерім ретінде көрсетіледі.

(д) Өндіріске дайындау бойынша шығындар

(i) Сатып алу құны

Өндіріске дайындау бойынша шығындар амортизацияның жинақталған сомаларын және құнсызданудан болған шығындарды шегере отырып, нақты құны бойынша көрсетіледі.

Компания кен орнының барланбаған учаскелерінде пайдалы қазбалар қорларын анықтауға қатысты шығындарды көтереді. Бұл шығындар барлау аяқталған сәтке дейін барлау және бағалау активтері ретінде капиталдандырылады. Жобаның техникалық жүзеге асырылуы мен коммерциялық рентабельділігіне жүргізілген бағалаудан кейін барлау бұрғылауға, топографиялық, геологиялық және геофизикалық зерттеуге, сондай-ақ уран өндіру технологиясын дамыту және жобаның экономикалық орындылығын растау мақсатында тәжірибелік-өнеркәсіптік өндіруге арналған шығындарды қоса алғанда, барлау және бағалау қызметіне қатысты шығындар құнсыздануға тестіленеді және өндіріске дайындық жөніндегі шығындар санатына ауыстырылады.

Компания сондай-ақ бағаланған учаскелерде уранды коммерциялық алуға байланысты шығындарды көтереді. Бұл шығындар айдау, сору, бақылау және барлау ұңғымаларын, ұңғымаларды қайта бұрғылауды, полигондардың жер үсті инфрақұрылымын, орауды қоса алғанда, ерітінділерді бөлу тораптарын, ішкі жолдарды, реагенттерді беруге арналған эстакадаларды және т.б. салу құнын қамтиды. Полигондарды салуға арналған шығындар өндіріске дайындау жөніндегі материалдық шығындар ретінде танылады.

(ii) Амортизация

Амортизацияны есептеу уранды өнеркәсіптік бөліп алу сәтінен басталады. Өндіріске дайындау бойынша материалдық емес шығындар олар жататын кен орындарында алынатын қорлардың көлеміне қарай өндірістік әдісті пайдалана отырып амортизацияланады. Нақты блокқа жататын өндіріске дайындау жөніндегі материалдық шығындар бастапқы барлау, сондай-ақ полигонды салу процесінде жүргізілетін одан әрі барлау процесінде айқындалған осы блок бойынша ағымдағы өндіру мен қорлардың көлемін негізге ала отырып, өндірістік әдісті пайдалана отырып амортизацияланады.

Барлық кен орнына жататын өндіріске дайындау жөніндегі материалдық шығындар Келісімшарттың қолданылу кезеңі ішінде алу жоспарланып отырған кен орнының қорларын негізге ала отырып, өндірістік әдісті пайдалана отырып амортизацияланады. Компания өндірістік әдіс деп өндірілген қорлардың үйлесімді көлемінің құнын есептен шығару әдісі деп түсінеді.

(e) Негізгі қаражат

(i) Тану және бағалау

Негізгі құралдар объектілері амортизацияның жинақталған сомаларын және егер бар болса, құнсызданудан болған жинақталған шығындарды шегере отырып, өзіндік құны бойынша көрсетіледі.

Өзіндік құнға тиісті активті сатып алумен тікелей байланысты шығындар енгізіледі. Өз күшімен салынған (салынған) активтердің өзіндік құнына материалдарға арналған шығындар, еңбекке ақы төлеуге арналған тікелей шығындар, активтерді мақсаты бойынша пайдалану үшін жұмыс жағдайына келтіруге тікелей байланысты барлық басқа шығындар, активтерді бөлшектеу мен алып тастауға және олар орналасқан учаскені қалпына келтіруге арналған шығындар және қарыздар бойынша капиталдандырылған шығындар енгізіледі. Тиісті жабдықтың функционалдық мақсатына тікелей байланысты бағдарламалық қамтамасыз етуді сатып алуға арналған шығындар осы жабдықтың құнына капиталдандырылады.

Егер негізгі құралдар объектісін құрайтын елеулі компоненттер пайдалы пайдаланудың әртүрлі мерзіміне ие болса, олар негізгі құралдардың жекелеген объектілері (елеулі компоненттер) ретінде ескеріледі.

Негізгі құралдар объектісінің шығуын пайда немесе залалдың кез келген сомасы оның баланстық құнынан шығуынан түсімдерді салыстыру арқылы анықталады және кезеңдегі пайда немесе залал құрамында «басқа кірістер» немесе «басқа шығыстар» деген жолда нетто-шамамен танылады.

(ii) Кейінгі шығындар

Негізгі құралдар объектісінің едәуір компонентін ауыстырумен байланысты шығындар егер Компания аталған компонентпен байланысты болашақта пайда алатын болса және оның қнын сенімді бағалауға болатын болса, осы объектінің баланстық құнын ұлғайтады. Ауыстырылған компоненттің баланстық құны есептен шығарылады. Негізгі құралдар объектілеріне күнделікті қызмет көрсетуге арналған шығындар туындау сәтіндегі кезеңде пайда немесе шығын құрамында танылды.

(iii) Амортизация

Негізгі құралдардың объектілері олар орнатылған және пайдалануға дайын болған күннен бастап, ал өз күшімен тұрғызылған негізгі құралдардың объектілері үшін – объектінің құрылысы аяқталған және оны пайдалануға дайын болған сәттен бастап амортизацияланады. Амортизациялау активтің есептік қалдық құнын шегере отырып, өзіндік құнынан есептеледі.

Амортизация кен-өндірістік кешен объектілеріне жататын ғимараттар мен құрылыстар бойынша есептеледі, кен орнының расталған қорлары негізінде өндірістік әдіспен есептеледі. Ғимараттар мен құрылыстардан бөлінбейтін жабдықтарға амортизацияның өндірістік әдісі қолданылады. Бұл ретте, кеніштегі машиналар мен жабдықтарға, бірақ жеке пайдаланылатын, тасымалдауға жарамды және басқа пайдалану орындарына берілуі мүмкін, амортизацияны біркелкі есептеу әдісі қолданылады.

Машиналар мен жабдықтар, көлік құралдары және өзге де негізгі құралдар оны пайдалы пайдаланудың күтілетін мерзімі ішінде желілік әдіспен амортизацияланады, өйткені дәл осындай әдіс активте жасалған болашақ экономикалық пайданы күтілетін тұтынудың сипатын неғұрлым дәл көрсетеді және амортизациялық аударымдар кезең ішіндегі пайданың немесе залалдың құрамына енгізіледі.

Есепті және салыстырмалы кезеңдерде негізгі құралдарды пайдалы пайдаланудың күтілетін мерзімдері мынадай болды:

Ғимараттар мен құрылыстар	Өндірістік әдіс;
Тұрғын үй ғимараттары	20 жыл;
Машиналар мен жабдықтар	3-10 жыл;
Көлік құралдары	5-10 жыл;
Өзге	3-7 жыл.

Амортизация әдістері, пайдалы пайдаланудың күтілетін мерзімдері және негізгі құралдардың қалдық құны әрбір есепті күнгі жағдай бойынша талданады және қажет болған жағдайда түзетіледі.

(ж) Қорлар

Қорлар екі шаманың ең азы бойынша көрсетіледі: нақты өзіндік құны мен ықтимал сатудың таза құны. Қорлардың нақты өзіндік құны орташа өлшенген құн қағидаты негізінде айқындалады, оған қорларды сатып алуға арналған шығындар, өндіруге немесе қайта өңдеуге арналған шығындар және қорларды олардың осы орналасқан жеріне дейін жеткізуге және оларды тиісті күйге келтіруге арналған өзге де шығындар енгізіледі.

Өз өндірісінің қорлары мен аяқталмаған өндіріс объектілеріне қатысты нақты өзіндік құнға кәсіпорынның өндірістік қуаттарын қалыпты (нормативтік) тиеу кезінде өндірістің стандартты көлеміне сүйене отырып, есептелетін үстеме шығыстардың тиісті үлесі да қосылады.

Ықтимал сатудың таза құны кәсіпорынның әдеттегі шаруашылық қызметі барысында осы объект бойынша жұмыстарды орындауды аяқтауға және оны сатуға арналған есептік шығындарды шегере отырып, қор объектісін сатудың болжамды (есептік) бағасын білдіреді.

(з) Құнсыздану

(i) Өндірістік емес қаржы активтері

Қаржы құралдары

Компания мыналар бойынша ЖБК-ға қатысты шығынмен бағалау резервтерін мойындайды:

- амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері;
- басқа жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын үлестік құралдарға инвестициялар.

Компания танылатын резервтің сомасы 12 айлық күтілетін кредиттік шығындарға тең болатын мынадай құралдарды қоспағанда, барлық мерзім ішінде ЖБК-ға тең сомада шығындар бойынша резервтерді бағалайды:

- кредиттік тәуекел (яғни қаржы құралының күтілетін әрекет ету мерзімі ішінде дефолттың басталу тәуекелі) бастапқы мойындалған сәттен бастап елеулі түрде көтерілмеген банк шоттары бойынша қалдықтар.

Сауда және басқа да дебиторлық берешекке қатысты шығындар үшін бағалау резервтері барлық мерзім ішінде күтілетін кредиттік шығындарға тең сомада әрдайым бағаланатын болады.

Бастапқы тану сәтінен бастап қаржылық актив бойынша кредиттік тәуекелдің айтарлықтай артуы орын алды ма, жоқ па бағалау кезінде және ЖБК бағалау кезінде Компания орынды және шамадан тыс шығынсыз немесе күш-жігерсіз қол жетімді негізделген және расталған ақпаратты талдайды. Бұл Компанияның өткен тәжірибесіне және кредиттік сапаны негізделген бағалауға негізделген сандық және сапалық ақпаратты және талдауды қамтиды және болжамды ақпаратты қамтиды.

Компания қаржылық актив бойынша кредиттік тәуекел, егер ол 30 күннен астам уақыт өткен болса, айтарлықтай көтерілді деп жорамалдайды.

Қаржы активі Компания мынадай жағдайларда дефолт оқиғасы болған қаржы активтеріне жатады:

- қарыз алушы Компания алдындағы өзінің кредиттік міндеттемелерін кепілмен қамтамасыз етуді іске асыру (ол болған жағдайда) сияқты шараларды қолданбай толық көлемде өтейтіндігі екіталай; немесе
- қаржы активі 90 күннен астам уақыт өткен.

Компания, Егер оның кредиттік рейтингі әлемде жалпы қабылданған «инвестициялық сапа» рейтингінің анықтамасына сәйкес келсе, борыштық бағалы қағаздың төмен кредиттік тәуекелі бар деп санайды. Компания оны Moody 's немесе BBB - немесе одан жоғары рейтинг агенттігінің бағалауы бойынша Standard&Poor' s рейтинг агенттігінің бағалауы бойынша Baa3 тең немесе одан жоғары деп қарастырады.

Барлық мерзім ішінде ЖБК - бұл қаржы құралының күтілетін әрекет ету мерзімі ішінде дефолттың барлық ықтимал оқиғаларының нәтижесінде пайда болатын ЖБК.

12-айлық ЖБК есепті күннен кейін 12 ай ішінде мүмкін болатын дефолт оқиғаларының (немесе қаржы құралының күтілетін қолданылу мерзімі 12 айдан аз болса, неғұрлым қысқа кезең) нәтижесінде пайда болатын ЖБК бөлігін білдіреді.

Ең жоғары кезең ЖБК Компания кредиттік тәуекелге ұшыраған шартта көзделген ең жоғары кезең үшін бағаланған кезде қаралады.

ЖБК бағалау

Күтілетін кредиттік шығындар ықтималдықты, кредиттік шығындарды ескере отырып өлшенген есептік бағалауды білдіреді. Кредиттік шығындар барлық күтілетін ақша қаражатын толық алмаудың келтірілген құны ретінде бағаланады (яғни Шартқа сәйкес Компанияға тиесілі ақша ағындары мен Компания алуды күткен ақша ағындарының арасындағы айырмашылық).

ЖБК осы қаржы активінің пайызының тиімді ставкасы бойынша дисконтталады.

Кредиттік-құнсызданған қаржы активтері

Әрбір есепті күнге Компания кредиттік құнсыздану мәніне амортизацияланған құны бойынша көрсетілетін қаржылық активтерді бағалайды. Қаржы активі осындай қаржы активі бойынша болашақ есеп айырысу ақша ағындарына теріс әсер ететін бір немесе бірнеше оқиға болған кезде «кредиттік-құнсызданған» болып табылады.

Қаржы активінің кредиттік құнсыздануын растау, атап айтқанда, мынадай байқалатын деректер болып табылады:

- қарыз алушының немесе эмитенттің елеулі қаржылық қиындықтары;
- дефолт немесе төлем мерзімі 90 күннен асатын шарт талаптарының бұзылуы;
- Компанияның қарызды немесе аванстық төлемді өзге жағдайларда ол қарамайтын шарттарда қайта құрылымдау;
- қарыз алушының банкроттығы немесе өзге де қаржылық қайта ұйымдастырылуы ықтималдығының пайда болуы; немесе
- қаржылық қиындықтар нәтижесінде бағалы қағаз үшін белсенді нарықтың жоғалуы.

Қаржылық жағдай туралы есепте күтілетін кредиттік шығындарға бағалау резервін ұсыну

Амортизацияланған құны бойынша бағаланатын қаржы активтері бойынша залалдарға арналған бағалау резервтері осы активтердің жалпы баланстық құнынан шегеріледі.

Өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын борыштық бағалы қағаздарға қатысты залалдарға арналған бағалау резерві пайданың немесе зиянның құрамында есептеледі және өзге жиынтық кірістің құрамында көрсетіледі.

Есептен шығару

Қаржы активінің толық баланстық құны Компанияда қаржы активінің толық сомасында немесе оның бір бөлігінде өтелуін күтуге негіз болмаған кезде есептен шығарылады. Кәсіпорындарға қатысты Компания сомаларды өтеудің негізделген болжамдарына сүйене отырып, есептен шығару мерзімі мен сомасы бойынша жеке бағалауды орындайды. Компания есептен шығарылған сомаларды айтарлықтай өтеуді күтпейді. Алайда есептен шығарылған қаржы активтері тиесілі сомаларды өтеуге қатысты Компанияның рәсімдеріне сәйкестігін қамтамасыз ету мақсатында құқық қолдану объектісі болып қала беруі мүмкін.

(ii) Қаржылық емес активтер

Қорлардың және кейінге қалдырылған салық активтерінен ерекшеленетін компанияның қаржылық емес активтерінің баланстық құны олардың ықтимал құнсыздану белгілерін анықтау үшін әрбір есепті күнге талданады. Мұндай белгілер болған кезде тиісті активтің өтелетін шамасы есептеледі. Құнсызданудан болған шығын активтің немесе осы актив жататын ақша қаражатының ағындарын генерациялайтын бірліктің баланстық құны оның өтелетін шамасынан жоғары болған жағдайда танылады.

Ақша қаражатының ағындарын шоғырландыратын активтің немесе бірліктің өтелетін шамасы екі шаманың ең үлкені болып табылады: осы активті (осы бірлікті) пайдалану құндылықтары және сатуға арналған шығынды шегере отырып, оның (оның) әділ құны. Пайдалану құндылығын есептеу кезінде болашақта күтілетін ақша қаражатының ағындары уақыт өте келе ақша құнының өзгеруінің ағымдағы нарықтық бағасын көрсететін дисконттаудың салыққа дейінгі ставкасын пайдалана отырып, олардың келтірілген құнына дейін дисконтталады және осы актив үшін тән немесе ақша қаражатының ағынын шоғырландыратын бірліктер үшін тән тәуекелдер. Жеке-жеке тексерілуі мүмкін емес активтердің құнсыздану мәніне тексеру жүргізу мақсаттары үшін ең аз топқа біріктіріледі, оның шеңберінде тиісті активтерді жалғасуы нәтижесінде ақша қаражатының ағыны генерацияланады және бұл ағым көп бөлігі бойынша ақша қаражатының ағындарын генерациялайтын басқа активтер немесе бірліктер генерациялайтын ақша қаражатының ағынына байланысты емес.

Компанияның корпоративтік активтері ақша қаражатының жеке ағынын генерацияламайды және ақша қаражатының ағынын генерациялайтын бір бірліктен артық пайдаланылады. Корпоративтік активтер негізделген және дәйекті негізде ақша қаражатының ағындарын генерациялайтын бірліктерге бөлінеді және корпоративтік актив бөлінген ақша қаражатының ағындарын генерациялайтын бірліктердің құнсыздануына тексеру шеңберінде құнсыздану мәніне тексеріледі.

Құнсызданудан болған шығындар пайда немесе шығын құрамында танылады. Ақша қаражатының ағындарын генерациялайтын бірліктердің құнсыздануынан болған залалдар алдымен осы бірліктерге (бірлік топтарына) бөлінген гудвиллдің баланстық құнын азайтуға, содан кейін тиісті бірлік (бірлік тобы) құрамындағы басқа активтердің баланстық құнын азайтуға бара-бар жатқызылады.

Басқа активтерге қатысты әрбір есепті күнге осы шығынның шамасын азайту керек немесе оны одан әрі тану керек емес белгілерін анықтау мақсатында өткен кезеңдердің бірінде танылған олардың құнсыздануынан болған залалды талдау жүргізіледі. Құнсызданудан болған залалға есептен шығарылған сомалар, егер тиісті өтелетін шаманы есептеу кезінде пайдаланылған бағалау факторлары өзгерген жағдайда қалпына келтіріледі. Құнсызданудан болған шығын, егер құнсызданудан болған шығын танылмаса, активтердің құнын олардың баланстық құнына дейін қалпына келтіруге мүмкіндік беретін сома шегінде ғана қалпына келтіріледі (амортизацияның жинақталған сомасын шегергенде).

(и) Қызметкерлерге сыйақылар

(i) Белгіленген жарналары бар жоспарлар

Компания еңбек қызметі аяқталғаннан кейін зейнетақыларды немесе қызметкерлерге өзге де төлемдерді қамтамасыз етуге қатысты ешқандай шығыстарды көтермейді. Зейнетақымен қамсыздандыру және әлеуметтік сақтандыру туралы заңнамаға сәйкес Компания қызметкерлердің жалақысынан зейнетақы жарналарын ұстап қалады және оларды зейнетақы қорларына аударады. Зейнетақы жарналарын төлегеннен кейін Компания зейнетақылық міндеттемелер бойынша одан әрі ешқандай жауапкершілікте болмайды. Зейнеткерлікке шыққаннан кейін, барлық зейнетақылық төлемдерді басқаруды зейнетақы қоры жүзеге асырады.

(ii) Қысқа мерзімді сыйақылар

Қызметкерлерге қысқа мерзімді сыйақыларға қатысты міндеттеменің шамасын айқындау кезінде дисконттау қолданылмайды және тиісті шығыстар қызметкерлердің өз еңбек міндеттерін орындауына қарай танылады. Сыйақы төлеу немесе кірістерге қатысу қысқа мерзімді жоспарының шеңберінде төленуге күтілетін сомаларға қатысты, егер Компанияда қызметкердің бұрын өзінің еңбек қызметін жүзеге асыруы нәтижесінде туындаған тиісті соманы төлеу жөніндегі қолданыстағы құқықтық немесе конструктивтік міндеттемесі бар болса және осы міндеттеменің шамасын сенімді бағалауға болатын болса, міндеттеме танылады.

(к) Резервтер

Резерв, егер бұрынғы қандай да бір оқиғаның нәтижесінде Компанияда шамасын сенімді бағалауға болатын құқықтық немесе құрылымдық міндеттеме туындаған және осы міндеттемені реттеу үшін экономикалық пайданың жылыстауы талап етілетінінің жоғары ықтималдығы болған жағдайда танылады. Резервтің шамасы осы міндеттемеге тән уақыт пен тәуекелдердің ағымымен ақша құнының өзгеру әсерінің ағымдағы нарықтық бағалауын көрсететін салық салынғанға дейінгі ставка бойынша ақша қаражатының күтілетін ағындарын дисконттау жолымен айқындалады. «Дисконтты босату» көрсететін сомалар қаржылық шығыстар ретінде танылады.

Учаскені қалпына келтіру

Компания жүзеге асыратын пайдалы қазбаларды өндіру қоршаған ортаны қорғау мәселелерін реттейтін түрлі заңдар мен нормативтік актілерге жатады. Компания басшылықтың қолданыстағы құқықтық талаптарды түсінуіне сүйене отырып және Келісімшарт талаптарына сәйкес учаскені қалпына келтіру міндеттемесі бойынша резервті бағалайды. Резерв міндеттеменің туындауына қарай учаскені қалпына келтіру жөніндегі шығындарға келтірілген таза құн негізінде қалыптастырылады. Болашақ кезеңдерде жұмсалатын нақты шығыстар резерв сомасынан айтарлықтай ерекшеленуі мүмкін. Бұдан басқа, қоршаған ортаны қорғау жөніндегі заңдар мен нормативтік актілердегі, кен орындарын бағалау шарттары мен дисконттау ставкаларындағы болашақ өзгерістер резервтің баланстық құнына әсер етуі мүмкін.

(л) Түсім

Дайын өнімді сату

Сатып алушы тауар жеткізілген және межелі пунктке қабылданған кезде дайын өнімге бақылау алады. Шартқа сәйкес межелі пункт сатып алушының қоймасы, сатушының қоймасы, конвертер немесе өңдеу зауыты болып табылады. Осы уақыт кезеңінде шоттарды ұсыну жүзеге асырылады. Шоттар, әдетте, 30-60 күн ішінде төленуі тиіс.

Дайын өнімді сатуға арналған барлық шарттарда орындауға бір міндет бар. Түсім тауар сатып алушының қоймасына, конвертерге немесе қайта өңдеу зауытына жеткізілгенде және қабылданғанда танылады.

Түсім сатып алушымен жасалған шартта көрсетілген өтеу негізінде бағаланады. 15 ҚЕХС (IFRS) -ке сәйкес, осы шарттарға қатысты түсім түсімнің жинақталған жиынымен танылған сома едәуір төмендемеуі мүмкін дәрежеде жоғары дәрежеде танылатын болады.

Өзінің бағалауын негізге ала отырып, Компания сондай-ақ ағымдағы шарттарда қаржыландырудың елеулі компоненті жоқ деп санайды, өйткені мәміле бағасы мен ақша қаражатымен дереу төленген жағдайда уранды сату бағасы арасындағы айырмашылық жоқ, сондай-ақ міндетті орындау сәті мен төлем сәті арасындағы уақыт ұзақтығының елеулі әсері жоқ.

(м) Табыс салығы

Табыс салығы бойынша шығыс ағымдағы табыс салығын және кейінге қалдырылған табыс салығын қамтиды. Ағымдағы және кейінге қалдырылған табыс салықтары бизнесті біріктіру жөніндегі мәмілеге немесе тікелей меншікті капитал құрамында немесе өзге де жиынтық кіріс құрамында танылатын операцияларға жататын бөлігін қоспағанда, кезең ішіндегі пайда немесе шығын құрамында көрсетіледі.

(i) Ағымдағы салық

Ағымдағы табыс салығы есепті күнгі жағдай бойынша қолданыстағы немесе іс жүзінде қолданысқа енгізілген салық ставкаларының негізінде есептелген бір жылғы салық салынатын пайдаға немесе салық шығынына қатысты төленуге немесе алынуға жататын салық сомасын, сондай-ақ өткен жылдардағы пайдаға салық төлеу жөніндегі міндеттеменің шамасын барлық түзетулерді білдіреді. Ағымдағы табыс салығы бойынша кредиторлық берешек дивидендтерді жариялау нәтижесінде туындайтын кез келген салық міндеттемесін да қамтиды.

(ii) Кейінге қалдырылған салық

Кейінге қалдырылған салық оларды қаржылық есептілікте көрсету мақсаттары үшін айқындалатын активтер мен міндеттемелердің баланстық құны мен олардың салық базасы арасында туындайтын уақытша айырмаларға қатысты танылады.

Кейінге қалдырылған салықтың шамасы есепті күнгі жағдай бойынша қолданыстағы немесе қолданысқа енгізілген заңдарды негізге ала отырып, уақытша айырмаларды қалпына келтіру сәтінде болашақта қолданылатын салық ставкаларына сүйене отырып айқындалады.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері, егер пайдаға ағымдағы салық бойынша активтер мен міндеттемелердің сомасын бір-біріне қарсы есепке алуға заңды құқығы бар болса және олар бір салық органы сол бір салық салынатын кәсіпорыннан не әртүрлі салық салынатын кәсіпорындардан өндіріп алатын табыс салығына қатысы болса, бірақ бұл кәсіпорындар ағымдағы салық міндеттемелері мен активтерді нетто-негізде реттеуге ниет етсе немесе олардың салық активтерін сату олардың салық міндеттемелерін өтеумен бір уақытта жүзеге асырылатын болса өзара есепке алынады.

Кейінге қалдырылған салық активі пайдаланылмаған салық шығындарына, салық кредиттеріне және шегерілетін уақытша айырмашылықтарға қатысты оған қарсы іске асырылуы мүмкін салық салынатын пайданы алудың жоғары ықтималдығы бар шамада ғана танылады. Кейінге қалдырылған салық активтерінің шамасы әрбір есепті күнгі жағдай бойынша талданады және тиісті салық пайдасын өткізу одан әрі ықтимал болып табылмайтын бөлігінде төмендейді.

(н) Жалға алу

Компания түрлендірілген ретроспективті тәсілді пайдалана отырып 16 ХҚЕС (IFRS) қолданды және тиісінше салыстырмалы ақпарат қайта есептелмеген және 17 ХҚЕС (IAS) және 4 ХҚЕРК (IFRIC) талаптарына сәйкес көрсетілген. 17 ХҚЕС (IAS) және 4 ХҚЕРК (IFRIC) сәйкес есептік саясат жеке ашылады.

(i) 2019 жылдың 1 қаңтарынан бастап қолданылатын есеп саясаты

Шарт жасасу кезінде ұйым шарт тұтастай немесе оның жекелеген компоненттері жалдау шарты болып табылады ма, жоқ па бағалайды.

Шарт егер осы шарт бойынша белгілі бір уақыт кезеңі ішінде өтеуге айырбасталатын сәйкестендірілген активтің пайдаланылуын бақылау құқығы берілетін болса, жалдау шарты немесе жалдау компоненті болады. Осы шарт бойынша сәйкестендірілген активтің пайдаланылуын бақылау құқығы берілгенін бағалау үшін Компания 16 ХҚЕС (IFRS) сәйкес жалдау анықтамасын қолданады.

Бұл есеп саясаты 2019 жылдың 1 қаңтарында немесе кейінірек жасалған шарттарға қолданылады.

(ii) Компания жалға алушы ретінде

Жалдау компоненттерінен тұратын шарт әрекетінің басталуы немесе түрленуінің басында Компания шартында көзделген оқшауланға мәміленің салыстырмалы бағасының негізінде жалға алудың әрбір компонентінің орнын толтыруды бөледі. Алайда, кейбір жылжымайтын мүлік объектілерін жалдау шарттарына қатысты Компания жалға алу болып табылмайтын компоненттерді бөлмеу және жалға алу компоненттері мен жалға алу болып табылмайтын тиісті компоненттерді жалдаудың бір компоненті ретінде есепке алу туралы шешім қабылдады.

Компания пайдалану құқығы нысанында активті және жалдау басталған күнгі жалдау бойынша міндеттемені мойындайды. Пайдалану құқығы нысанындағы актив бастапқыда жалдау басталған күні немесе осындай күнге дейін жасалған жалдау төлемдерінің шамасына түзете отырып, келтірілген бастапқы тікелей шығындарға ұлғайтылған жалдау жөніндегі міндеттеменің бастапқы шамасын құрайтын бастапқы құны бойынша және жалдау бойынша алынған ынталандырушы төлемдерді шегере отырып, базалық активті бөлшектеу және орнын ауыстыру, базалық активті немесе ол орналасқан учаскені қалпына келтіру кезінде туындаған шығындардың бағалау шамасы бойынша бағаланады.

Жалдау шартына сәйкес базалық активке меншік құқығы Компанияға жалдау мерзімінің соңына дейін берілетін немесе пайдалану құқығы нысанындағы активтің бастапқы құны Компанияның сатып алуға опционды орындауын көрсететін жағдайларды қоспағанда, кейіннен пайдалану құқығы нысанындағы актив жалдау басталған күннен бастап және жалдау мерзімі аяқталғанға дейін желілік әдіспен амортизацияланады. Мұндай жағдайларда пайдалану құқығы нысанындағы актив негізгі құралдар үшін қолданылатын тәсілді пайдалана отырып айқындалатын базалық активті пайдалы пайдалану мерзімі ішінде амортизацияланады. Бұған қосымша пайдалану құқығы нысанындағы активтің құны ол болған кезде құнсызданудан болған шығындардың шамасына мезгіл-мезгіл төмендейді, сондай-ақ жалдау бойынша міндеттемелерге белгілі бір қайта бағалау жүргізу кезінде түзетіледі.

Жалдау бойынша міндеттеме бастапқыда жалдау шартына енгізілген пайыздық ставканы пайдалана отырып дисконтталған, жалдау басталған күні төленбеген жалдау төлемдерінің келтірілген құны бойынша немесе, егер мұндай ставка Компанияның қосымша қарыз қаражатын тарту ставкасын пайдалана отырып оңай айқындалмаса, бағаланады. Әдетте, Компания өзінің қосымша қарыз қаражатын тарту ставкасын дисконттау ставкасы ретінде пайдаланады.

Компания әр түрлі сыртқы көздерден пайыздық ставкаларға сүйене отырып, қосымша қарыз қаражатын тартудың өз ставкасын айқындайды және жалға алынатын активтің түрі мен жалдау шарттарын ескеру үшін белгілі бір түзетулер жасайды.

Жалдау бойынша міндеттемелерді бағалауға енгізілетін жалдау төлемдері:

- тіркелген төлемдер, оның ішінде мәні бойынша тіркелген төлемдер;
- жалдаудың басталу күніне индексті немесе ставканы пайдалана отырып, бастапқы бағаланатын индекске немесе ставкаға байланысты ауыспалы жалдау төлемдері;
- жалға алушы тарату құнының кепілдігі бойынша төлейді деп күтілетін сома;
- егер Компания осы опционды орындайтынына жеткілікті сенімділік болса, сатып алуға арналған опционды орындау бағасы, егер Компания осы опционды жалға алуды ұзартуды орындайтынына жеткілікті сенімділік болса, жалға алуды ұзартуға арналған опционның болу түрі туындайтын жалдаудың қосымша кезеңі ішінде жалдау төлемдері және Компания жалға алуды мерзімінен бұрын тоқтатпайтынына жеткілікті сенімділік болған жағдайларды қоспағанда, жалдауды мерзімінен бұрын тоқтату үшін айыппұлдар.

Жалдау бойынша міндеттеме тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, амортизацияланған құны бойынша бағаланады. Егер Компания сатып алуға арналған опционды, жалға алуды ұзартуға немесе оны тоқтатуға арналған опционды орындайтынын не орындамайтынын өзгертсе немесе егер шын мәнінде тіркелген болып табылатын жалдау төлемі қайта қаралса, онда алдағы жалдау төлемдері индекстің немесе ставканың өзгеруіне байланысты өзгерсе, егер Компания тарату құнының кепілдігі бойынша төлеуге жататын соманың бағасы өзгертсе, ол қайта бағаланады.

Жалға беру бойынша міндеттеме осылайша қайта қаралғанда, тиісті түзету пайдалану құқығы нысанындағы активтің баланстық құнына қатысты жүргізіледі немесе егер активтің баланстық құны пайдалану құқығы нысанындағы бұрын нөлге дейін азайтылған болса, пайдаға немесе шығынға жатқызылады.

Компания инвестициялық жылжымайтын мүліктің анықтамасына жауап бермейтін пайдалану құқығы нысанындағы активтерді «негізгі құралдар» бабының құрамында, ал жалдау бойынша міндеттемелерді – қаржылық жағдай туралы есепте «жалдау бойынша міндеттемелер» бабының құрамында ұсынады.

Компания төмен құны бар активтерді жалдау шарттарына және қысқа мерзімді жалдау шарттарына қатысты пайдалану құқығы және жалдау бойынша міндеттемелер нысанындағы активтерді мойындамау туралы шешім қабылдады. Компания осындай шарттарға сәйкес жүзеге асырылатын жалдау төлемдерін жалдау мерзімі ішінде желілік әдіспен шығын ретінде мойындайды.

(iii) Компания жалға беруші ретінде

Жалдау компоненттерінен тұратын шарт әрекетінің басталуы немесе түрленуінің басында Компания шартында көзделген оқшауланға мәміленің салыстырмалы бағалары үшін қолданыстағы бағасының негізінде жалға алушының әрбір компонентінің орнын толтыруды бөледі.

Компания жалға беруші болып табылатын жағдайларда, ол жалдау қатынастары басталған күні шарттардың әрқайсысы қаржылық жалға немесе операциялық жалға алу болып табылатынын айқындайды.

Жалдау шартын жіктеу үшін Компания жалдау шартының базалық активке иелік етуге байланысты барлық тәуекелдер мен пайданы іс жүзінде беретініне жалпы баға береді. Егер бұл орын алса, онда жалдау шарты қаржылық жалдау болып табылады; кері жағдайда шарт операциялық жалдау болып табылады. Осы бағалау шеңберінде Компания белгілі бір индикаторларды қарастырады, атап айтқанда, жалдау мерзімі активті экономикалық пайдалану мерзімінің елеулі бөлігін құрайды ма жоқ па.

Компания аралық жалға беруші болып табылған жағдайларда бас жалдау және қосалқы жалдау шарты жеке ескеріледі. Компания базалық актив негізінде емес, пайдалану құқығы нысанындағы активтердің негізінде қосалқы жалдау шартының жіктемесін айқындайды. Егер бас жалдау шарты қысқа мерзімді болып табылса, оған қатысты Компания жоғарыда сипатталған ерекшелікті қолданатын болса, қосалқы жалдау шарты операциялық жалдау ретінде жіктеледі.

Егер келісім жалдау компоненті мен жалға алушы болып табылмайтын компонентті қамтыса, Компания өтеуді шарт бойынша бөлу үшін 15 ХҚЕС (IFRS) қолданады.

Компания 9 ХҚЕС (IFRS) талаптарын жалға алынған таза инвестицияға қатысты тануды және күнсыздануды тоқтатуға қатысты қолданады. Бұдан басқа, Компания жалға берілген жалпы инвестициялар есебінде пайдаланылған кепілдік берілмеген тарату құнының есептік шамаларын өзгерту қажеттілігі тұрғысынан тұрақты түрде талдайды.

Компания «Өзге түсім» бабының құрамында жалдау мерзімі ішінде желілік әдіспен кіріс ретінде операциялық жалдау шарттары бойынша алынған жалдау төлемдерін мойындайды.

Әдетте, Компания жалға беруші ретінде қолданған есептік саясаттың салыстырмалы 16 ХҚЕС (IAS) талаптарынан айырмашылығы болмады.

2019 жылдың 1 қаңтарынан бастап қолданылған есеп саясаты

2019 жылғы 1 қаңтарға дейін жасалған шарттар бойынша Компания осы келісім жалпы жалға алу болып табыла ма немесе сыналарды бағалау негізінде жалдау элементін қамтитынын анықтады:

- келісімнің орындалуы қандай да бір нақты активті немесе активтерді пайдалануға байланысты ма; және
- осы келісім шеңберінде активті пайдалану құқығы беріледі ме. Егер мынадай шарттардың кез келгені орындалса, келісім активті пайдалану құқығын берді;
- сатып алушының сол уақытта осы актив шығарған өнімді елеусіз көлемнен асатын көлемде ала отырып немесе бақылай отырып, осы активті басқаруға мүмкіндігі немесе құқығы болды;
- сатып алушының активке физикалық қол жетімділікті бақылау мүмкіндігі немесе құқығы бар, бұл ретте осы актив өндірген өнімді елеусіз көлемнен асатын көлемде ала отырып немесе бақылай отырып;
- фактілер мен мән-жайлар басқа тараптардың өнім елеусіз көлемнен асатын көлемде алатыны ықтималдығының төмендігін көрсетті және бұл ретте өнім бірлігінің бағасы шартта өнім бірлігінің сомасы ретінде тіркелмеген және өнім бірлігінің ағымдағы нарықтық бағасына тең емес.

Компания жалға алушы ретінде

Салыстырмалы кезеңде Компания жалға алушы ретінде жалдау шарттарын жіктеді, оларға сәйкес қаржылық жалдау ретінде активті иеленуге байланысты барлық тәуекелдер мен пайданы іс жүзінде берді. Бұл жағдайда жалға алынған активтер бастапқыда шамалардың ең азы бойынша бағаланды: әділ құны бойынша немесе келтірілген ең төменгі жалдау төлемдері бойынша. Шартты жалдау төлемін қоспағанда, жалға алушыдан талап етілген жалдау мерзімі ішіндегі төлемдер ең аз жалдау төлемдері болып табылады. Бастапқы танудан кейін активтер осындай активтерге қолданылатын есеп саясатына сәйкес есепке алынды.

Операциялық жалдау ретінде жіктелген қалған шарттар бойынша жалға алынған активтер Компанияның қаржылық жағдайы туралы есепте мойындалмаған. Операциялық жалдау бойынша төлемдер жалдау мерзімі ішінде пайданың немесе залалдың құрамында желілік әдіспен танылған. Жалдау шарттары шеңберінде алынған ынталандырушы төлемдер жалдау мерзімі ішінде жалдау бойынша жалпы шығыстардың ажырамас бөлігі ретінде танылды.

Компания жалға беруші ретінде

Компания жалға беруші ретінде әрекет еткенде, ол жалдау қатынастары басталған күні жалдау шарттарының әрқайсысы қаржылық немесе операциялық жалдау болып табылатынын немесе табылмайтынын анықтады.

Жалға алуды жіктеу үшін Компания жалдау нәтижесінде активті иеленуге байланысты барлық тәуекелдер мен пайданың берілгеніне не берілмегеніне жалпы баға берді. Мұндай жағдайда жалдау қаржылық деп жіктелді; өзге жағдайларда жалдау операциялық болып табылды. Осы бағалау шеңберінде Компания белгілі бір индикаторларды қарастырды, атап айтқанда, жалдау мерзімі активті экономикалық пайдалану мерзімінің елеулі бөлігін құрайды ма жоқ па.

(o) Пайдалануға әлі қабылданбаған жаңа стандарттар мен түсініктемелер

2019 жылғы 1 қаңтардан кейін басталатын жылдық кезеңдерге қатысты екі жаңа стандарт мерзімінен бұрын қолдану мүмкіндігімен күшіне енеді. Бірақ, Компания осы қаржылық есептілікті дайындау кезінде жаңа және өзгертілген стандарттарға мерзімінен бұрын көшуді жүзеге асырған жоқ.

Стандарттарға келесі түзетулер мен түсіндірулер Компанияның қаржылық есептілігіне айтарлықтай әсер етпейді:

- *ХҚЕС стандарттарындағы қаржылық есептіліктің тұжырымдамалық негіздеріне сілтемелерге түзетулер;*
- *Бизнесті анықтау (ХҚЕС (IFRS) 3-ке түзетулер);*
- *«Елеулі» ұғымын анықтау (1 ХҚЕС (IAS) және 8 ХҚЕС (IAS) түзетулер); және*
- *17 ХҚЕС (IFRS) «Сақтандыру шарттары».*

4 Әділ құнды анықтау

Көптеген жағдайларда Компанияның есеп саясатының ережелері мен ақпаратты ашу қағидалары қаржылық, сонымен қатар, қаржылық емес активтер мен міндеттемелердің әділ құнын анықтауды талап етеді. Әділ құн төменде көрсетілген әдістерді пайдалана отырып, ақпаратты бағалау және ашу мақсаттары үшін анықталды. Бұл қолданылатын жерде активтің немесе міндеттеменің әділ құнын айқындау процесінде жасалған жорамалдар туралы қосымша ақпарат осы активке немесе міндеттемеге қатысты түсіндірмелерде ашылады.

(a) Сауда және өзге де дебиторлық берешек және берілген қарыздар

Сауда және өзге де дебиторлық берешектің әділ құны есепті күнгі жағдай бойынша сыйақының нарықтық ставкасы бойынша дисконтталған ақша қаражатының болашақ ағындарының келтірілген құны бойынша бағаланады. Қысқа өтеу мерзімі бар сауда және басқа да дебиторлық берешек үшін әділ құн баланстық құнынан айтарлықтай айырмашылығы жоқ, өйткені ақшаның уақытша құнының әсері елеулі болып табылмайды.

(б) Туынды емес қаржылық міндеттемелер

Ақпаратты ашу мақсаттары үшін ғана айқындалатын туынды емес қаржылық міндеттемелердің әділ құны есепті күнгі жағдай бойынша сыйақының нарықтық ставкасы бойынша дисконтталған негізгі сома және сыйақы бойынша ақша қаражатының болашақ ағындарының келтірілген құнын бағалау негізінде есептеледі. Басшылық Компанияның қаржылық активтері мен міндеттемелерінің әділ құны олардың баланстық құнына шамамен тең деп санайды.

5 Түсім

мың теңге	2019 жыл	2018 жыл
Табиғи уранның шала тотығы-тотығын сату	57,745,483	54,055,510
Өзге түсім	144,000	194
Сатып алушылармен шарттардан түскен түсім	57,889,483	54,055,704

2019 жыл ішінде Компания өндірілген уранның 71% және 29% тиісінше «Юриум Уан Инк.»(Канада) және ҚАӨ ҰАК (Қазақстан) өткізді, (2018 жыл: 88% және 12% - тиісінше «Юраниум Уан Инк.» және ҚАӨ ҰАК). Барлық түсім сатып алушыларға өнімді беру кезінде белгілі бір уақытта танылды.

Компания сатып алушылармен жоспарланған жеткізу көлемімен бір жылға шарт жасайды. Уранды өткізу бағасы тараптар арасында келісілген шегерімдерге түзетіле отырып, спотты бағалардың орташа арифметикалық мәні негізінде әрбір жеткізу бойынша тауардың бақылаудан өту сәтінде айқындалады. Компания әрбір жеткізілім орындауға бір міндетті екенін анықтады және ол бойынша түсім тауар жеткізілген және шарттарда айтылған аумақта қабылданған кезде танылады.

Компанияның сондай-ақ тауарды сатқаннан кейін тауарды сақтау және/немесе көрсетілген орынға дейін тасымалдау бойынша міндеті болуы мүмкін, алайда мұндай міндеттемелердің ұзаққа созылмауына, сондай-ақ осындай міндеттемелерге байланысты шығыстардың елеусіз болуына байланысты, Компания осындай қызметтер бойынша түсімді елеусіз деп санайды және тиісінше, осындай шарттар бойынша орындауға жеке міндеттеме бөлмейді.

6 Сатудың өзіндік құны

мың теңге	2019 жыл	2018 жыл
Шикізат және материалдар	7,187,798	7,451,608
Салықтар (ПҚӨС қоса алғанда)	3,882,727	4,098,828
Әзірлеуге арналған шығыстардың амортизациясы	3,312,602	3,187,460
Жалақы бойынша шығыстар	2,846,378	2,680,915
Тозу және амортизация	1,707,453	1,943,690
Бөгде ұйымдардың қызметтері	970,324	956,609
Жалақы бойынша салықтар	382,619	381,265
Демалыстар мен бонустар бойынша резерв	359,532	388,286
Барлауға арналған шығыстардың амортизациясы	187,047	343,774
Техникалық қызмет көрсету және жөндеу	156,107	169,077
Ион алмасу шайырын өтеу	125,845	122,248
Резервтер бойынша активтердің амортизациясы	58,867	28,227
Өзге	445,491	476,315
	21,622,790	22,228,302

7 Өткізу бойынша шығыстар

мың теңге	2019 жыл	2018 жыл
Дайын өнімді тасымалдау бойынша шығыстар	1,257,931	1,554,938
Жалақы бойынша шығыстар	29,059	29,470
Жалақы бойынша салықтар	2,823	2,970
Өзге	11,155	15,627
	1,300,968	1,603,005

8 Әкімшілік шығыстар:

мың теңге	2019 жыл	2018 жыл
Жалақы бойынша шығыстар	493,643	488,039
Бөгде ұйымдардың қызметтері	245,542	268,545
Жалақы бойынша салықтар	46,637	47,144
Шикізат және материалдар	35,840	14,262
Тозу және амортизация	29,250	37,072
Мүшелік жарналар	15,442	14,975
Демалыстар мен бонустар бойынша резерв	6,429	(889)
Сауда дебиторлық берешектің құнсыздануынан шығын резерві	2,744	5,503
Өзге	70,956	89,569
	946,483	964,220

9 Қызметкерлерге арналған шығындар

мың теңге	2019 жыл	2018 жыл
Персонал еңбегінің төлемі	3,699,091	3,526,476
Әлеуметтік салық және әлеуметтік аударымдар	286,698	290,261
Міндетті кәсіптік зейнетақылық жарналар	96,955	93,919
Әлеуметтік сақтандыру қорына міндетті жарналар	41,167	39,211
	4,123,911	3,949,867

10 Қаржылық кірістер мен шығыстар

мың теңге	2019 жыл	2018 жыл
Депозиттер бойынша пайыздық кіріс	253,279	239,566
Шетел валюталарының айырбас бағамдарының өзгеруінен түскен кірістің нетто-шамасы	-	1,909,021
Қаржылық кірістер	253,279	2,148,587
Кредиттер мен қарыздар бойынша пайыздық және өзге де қаржылық шығыстар (19-ескерту)	(823,423)	(20,301)
Шетел валюталарының айырбас бағамдарының өзгеруінен түскен залалдың нетто-шамасы	(350,770)	-
Резерв бойынша дисконтты босату (20-ескерту)	(233,583)	(232,059)
Тарихи шығындарды өтеу жөніндегі міндеттеме бойынша дисконтты босату	-	(1,156)
Қаржылық шығыстар	(1,407,776)	(253,516)
Пайда немесе шығын құрамында танылған таза қаржылық кірістер/(шығыстар)	(1,154,497)	1,895,071

11 Табыс салығы бойынша шығыс

Компания үшін 2019 жылы қолданылатын салық ставкасы 20% құрайды, ол қазақстандық компаниялардың табыс салығының ставкасын білдіреді.

мың теңге	2019 жыл	2018 жыл
Ағымдағы салық бойынша шығыс		
Ағымдағы салық	6,341,621	6,593,546
Алдыңғы жылға қатысты түзетулер	114,775	(289,773)
Кейінге қалдырылған салық бойынша үнем/(шығын)		
Уақытша айырмашылықтардың пайда болуы және қалпына	209,344	(241,225)
	6,665,740	6,062,548

Салықтың тиімді ставкасын салыстыру:

	2019 жыл		2018 жыл	
	мың теңге	%	мың теңге	%
Салық салынғанға дейінгі пайда	32,599,088	100.0	30,978,231	100.0
Табыс салығының қолданылатын салық ставкасы бойынша табыс салығы	6,519,818	20.0	6,195,646	20.0
Шегерілмейтін шығыстар	31,147	0.1	156,675	0.5
Алдыңғы жылға қатысты түзетулер	114,775	0.4	(289,773)	(0.9)
	6,665,740	20.5	6,062,548	19.6

(а) Танылған кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері

Қазақстанның ағымдағы салық заңнамасына сәйкес Компания келісімшарттық және келісімшарттан тыс қызмет бойынша бөлек есеп жүргізуге міндетті. Бұл ретте, келісімшарт қызметі бойынша салық салынатын табыс уранның өндірілген санына сүйене отырып айқындалады, ал келісімшарттан тыс қызмет бойынша салық салынатын табыс қаржылық есептілік бойынша кірістер мен келісімшарт қызметі бойынша кірістер арасындағы оң айырма ретінде айқындалады.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері төмендегіше берілуі мүмкін:

мың теңге	Активтер		Міндеттемелер		Нетто-шама	
	2019 жыл	2018 жыл	2019 жыл	2018 жыл	2019 жыл	2018 жыл
Материалдық емес активтер	-	-	(17,297)	(18,695)	(17,297)	(18,695)
Негізгі қаражат	-	-	(55,124)	(168,326)	(55,124)	(168,326)
Учаскені қалпына келтіруге арналған актив	-	-	(84,091)	(103,113)	(84,091)	(103,113)
Тарихи шығындарды өтеу жөніндегі актив	-	-	(20,972)	(23,323)	(20,972)	(23,323)
Демалыстар мен бонустар бойынша резерв	57,816	50,545	-	-	57,816	50,545
Салықтар	179,738	477,357	-	-	179,738	477,357
Учаскені қалпына келтіруге арналған резерв	133,500	180,100	-	-	133,500	180,100
Құнсыздану бойынша резервтер	15,596	26,334	-	-	15,596	26,334
Өзге кредиторлық берешек	7,043	4,674	-	-	7,043	4,674
	393,693	739,010	(177,484)	(313,457)	216,209	425,553

(б) Жыл бойы уақытша айырмалардың қозғалысы

мың теңге	Пайда немесе шығын		
	2019 жылғы 1 қаңтар	құрамында танылған	2019 жылғы 31 желтоқсанға
Материалдық емес активтер	(18,695)	1,398	(17,297)
Негізгі қаражат	(168,326)	113,202	(55,124)
Учаскені қалпына келтіруге арналған актив	(103,113)	19,022	(84,091)
Тарихи шығындарды өтеу жөніндегі актив	(23,323)	2,351	(20,972)
Демалыстар мен бонустар бойынша резерв	50,545	7,271	57,816
Салықтар	477,357	(297,619)	179,738
Учаскені қалпына келтіруге арналған резерв	180,100	(46,600)	133,500
Құнсыздану бойынша резервтер	26,334	(10,738)	15,596
Өзге кредиторлық берешек	4,674	2,369	7,043
	425,553	(209,344)	216,209

*«Оңтүстік тау-химиялық компаниясы» бірлескен кәсіпорны» ЖШС
2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға қаржылық есептілікке ескертулер*

мың теңге	2018 жылғы 1 қаңтар	Пайда немесе шығын құрамында танылған	2018 жылғы 31 желтоқсан
Материалдық емес активтер	(17,877)	(818)	(18,695)
Негізгі қаражат	(206,121)	37,795	(168,326)
Учаскені қалпына келтіруге арналған актив	(32,619)	(70,494)	(103,113)
Тарихи шығындарды өтеу жөніндегі актив	(25,691)	2,368	(23,323)
Демалыстар мен бонустар бойынша резерв	49,988	557	50,545
Тарихи шығындарды өтеу жөніндегі міндеттемелер	10,744	(10,744)	-
Салықтар	243,697	233,660	477,357
Учаскені қалпына келтіруге арналған резерв	127,565	52,535	180,100
Құнсыздану бойынша резервтер	28,655	(2,321)	26,334
Өзге кредиторлық берешек	5,987	(1,313)	4,674
	184,328	241,225	425,553

12 Өндіріске дайындау бойынша активтер

Ыңғай кен орнының 4 учаскесін және Ақдала кен орнын игеруге арналған шығындар пайдалы қазбаларды өндіруге және игеруге байланысты активтер ретінде жіктеледі.

мың теңге	Учаскені қалпына келтіру бойынша міндеттеме	Тарихи шығындарды өтеу жөніндегі міндеттемелер	Әзірлеуге арналған шығыстар	Барлауға арналған шығыстар	Ион алмасу шайыры	Барлығы
2018 жылғы 1 қаңтарға	163,093	128,455	8,559,979	6,760,680	2,017,539	17,629,746
Түсуі	-	-	3,337,090	1,274,134	-	4,611,224
Қорлардан аудару	-	-	952,044	-	250,051	1,202,095
Амортизация	(15,018)	(11,838)	(3,233,893)	(166,401)	(122,012)	(3,549,162)
Бағалаудағы өзгеріс (20-ескерту)	367,488	-	-	-	-	367,488
2018 жылғы 31 желтоқсанға	515,563	116,617	9,615,220	7,868,413	2,145,578	20,261,391
2019 жылғы 1 қаңтарға	515,563	116,617	9,615,220	7,868,413	2,145,578	20,261,391
Түсуі	-	-	3,480,555	-	-	3,480,555
Қорлардан аудару	-	-	726,805	-	-	726,805
Амортизация	(50,638)	(11,758)	(3,301,586)	(223,766)	(125,962)	(3,713,710)
Бағалаудағы өзгеріс (20-ескерту)	(44,469)	-	-	-	-	(44,469)
2019 жылғы 31 желтоқсанға	420,456	104,859	10,520,994	7,644,647	2,019,616	20,710,572

Амортизациялық есептеулер сатудың өзіндік құнының құрамында көрсетілді және дайын өнім қалдықтары мен аяқталмаған өндірісте танылды.

13 Негізгі қаражат

мың теңге	Ғимараттар мен құрылыстар	Машиналар мен жабдықтар	Көлік құралдары және басқалар	Құрылыс сатысында	Жиыны
Бастапқы құны					
2018 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	11,225,407	5,740,815	1,181,712	935,444	19,083,378
Түсуі	48,668	130,268	51,005	82,760	312,701
Жылжыту	208,349	40,001	(120,467)	(127,883)	-
Істен шығу	-	(36,587)	(10,022)	(97,113)	(143,722)
Қорлардан аудару	-	16,808	6	38	16,852
2018 жылғы 31 желтоқсанға қалдық	11,482,424	5,891,305	1,102,234	793,246	19,269,209
2019 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	11,482,424	5,891,305	1,102,234	793,246	19,269,209
Түсуі	-	122,006	70,573	617,619	810,198
Жылжыту	1,695,020	(1,625,918)	(69,102)	-	-
Істен шығу	(12,546)	(47,136)	(2,631)	-	(62,313)
АӨ-ден аудару	27,149	173,470	22,996	(223,615)	-
2019 жылғы 31 желтоқсанға қалдық	13,192,047	4,513,727	1,124,070	1,187,250	20,017,094
Құнсызданудан болған амортизация және шығындар					
2018 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	(2,619,381)	(2,094,294)	(355,840)	-	(5,069,515)
Бір жылдағы амортизация	(808,109)	(970,585)	(170,722)	-	(1,949,416)
Құнсызданудан болған шығын	-	-	-	(4,500)	(4,500)
Істен шығу	-	34,414	9,559	-	43,973
Жылжыту	-	2,164	(2,164)	-	-
2018 жылғы 31 желтоқсанға қалдық	(3,427,490)	(3,028,301)	(519,167)	(4,500)	(6,979,458)
2019 жылғы 1 қаңтардағы қалдық	(3,427,490)	(3,028,301)	(519,167)	(4,500)	(6,979,458)
Бір жылдағы амортизация	(999,313)	(569,616)	(114,098)	-	(1,683,027)
Істен шығу	12,547	47,120	2,303	-	61,970
Жылжыту	(762,466)	733,672	28,794	-	-
2019 жылғы 31 желтоқсанға қалдық	(5,176,722)	(2,817,125)	(602,168)	(4500)	(8,600,515)
Баланстық құны					
2018 жылғы 31 желтоқсанға	8,054,934	2,863,004	583,067	788,746	12,289,751
2019 жылғы 31 желтоқсанға	8,015,325	1,696,602	521,902	1,182,750	11,416,579

Амортизациялық аударымдар өткізу өзіндік құнының құрамында, әкімшілік шығыстарда, дайын өнім мен аяқталмаған өндіріс қалдықтарында көрсетілген.

14 Пайдалануға шектелген ақша қаражаты

мың теңге	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Тарату қоры бойынша депозит	2,682,528	2,260,414
Кепілдегі ақша қаражаты	1,000	1,000
	2,683,528	2,261,414
Құнсызданудан болған шығын резерві	(30,893)	(28,492)
	2,652,635	2,232,922

Компанияның қаржылық активтерге қатысты кредиттік, валюталық тәуекелге және құнсызданудан болатын тәуекелдерге ұшырауы туралы ақпарат 22-ескертуде ашылған.

15 Қорлар

мың теңге	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Дайын өнім	2,223,832	2,198,528
Шикізат және материалдар	871,534	1,251,022
Аяқталмаған өндіріс	782,597	672,295
Құнсызданудан болған шығын резерві	(77,980)	(121,669)
	3,799,983	4,000,176

16 Сауда және өзге де дебиторлық берешек

мың теңге	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Амортизацияланған құны бойынша байланысты тараптардан сауда дебиторлық берешек	19,293,389	18,726,987
Басқа да дебиторлық берешек	167,133	215,128
	19,460,522	18,942,115
Құнсызданудан болған шығын резерві	(10,947)	(8,326)
Барлық қаржы активтері	19,449,575	18,933,789
Өтеуге ҚҚС	458,516	988,822
Басқа да дебиторлық берешек	160,362	73,860
Қаржылық емес активтердің барлығы	618,878	1,062,682
	20,068,453	19,996,471

Сауда және өзге де дебиторлық берешек 31 желтоқсанда мынадай валюталарда көрсетілді:

мың теңге	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
АҚШ доллары	17,433,979	18,137,838
Теңге	2,634,474	1,858,633
	20,068,453	19,996,471

Компанияның қаржылық активтерге қатысты кредиттік, валюталық тәуекелге және құнсызданудан болатын тәуекелдерге ұшырауы туралы ақпарат 22-ескертуде ашылған.

17 Ақша қаражаты және олардың баламалары

мың теңге	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Банктердегі ақша қаражаты-теңге	4,941,704	3,077,711
Банктердегі ақша қаражаты - АҚШ доллары	4,195,796	2,313,503
	9,137,500	5,391,214
Құнсызданудан болған шығын резерві	(1,817)	(1,673)
	9,135,683	5,389,541

Компанияның қаржылық активтерге қатысты кредиттік, валюталық тәуекелге және құнсызданудан болатын тәуекелдерге ұшырауы туралы ақпарат 22-ескертуде ашылған.

18 Меншікті капитал

(а) Меншікті капитал

мың теңге	2019 жылғы		2018 жылғы	
	31 желтоқсан	Үлесі	31 желтоқсан	Үлесі
Ураниум Уан Роттердам Би.Ви.	44,800	70%	44,800	70%
ҚАӨ ҰАК	19,200	30%	19,200	30%
	64,000	100%	64,000	100%

(б) Дивидендтер

Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Компания қатысушыларының Компания резервтерін бөлу құқығы ХҚЕС сәйкес дайындалған Компанияның қаржылық (бухгалтерлік) есептілігінде көрсетілген бөлінбеген пайда шамасымен шектеледі. 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияның бөлуге қолжетімді резервтері 25,862,726 мың теңгені құрады (2018ж.: 24,845,061 мың теңге).

2019 жылы Қатысушылардың жалпы жиналысында Компания қатысушылары арасында 2018 жылғы таза табыс сомасының 100% мөлшерінде – 24,915,683 мың теңге сомасында таза табысты бөлу туралы шешім қабылдады. 2016-2018 жылдары бөлінген таза табыс сомасы 2019 жылы қатысушыларға олардың әрқайсысының қатысу үлесіне сәйкес 36,800,649 мың теңге мөлшерінде ішінара төленді. 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 2018 жылға төленетін дивидендтердің сомасы 15,915,683 мың теңгені құрады (2018: 27,800,640 мың теңге).

(в) Басқа да резервтер

Өзге резервтер 9 ХҚЕС (IFRS) көшу кезінде өзге жиынтық кіріс арқылы Компанияның өз қалауы бойынша әділ құны бойынша бағаланатын санатқа жіктелген үлестік инвестициялардың әділ құнындағы өзгерістердің нетто-шамасын көрсетеді. 2018 жылғы 1 қаңтардағы түзету сомасы 9 ХҚЕС (IFRS) қолдану нәтижесінде «Уранэнерго» ЖШС-дағы инвестициялардың әділ құнындағы өзгерістердің әсерін көрсетеді.

19 Кредиттер және займдар

Осы ескертуде амортизацияланған құны бойынша бағаланатын Компанияның пайыздық қарыздары мен кредиттері бойынша тиісті келісімдердің шарттары туралы ақпарат берілген. Пайыздық ставканың өзгеруіне, валюталық тәуекелге және өтімділік тәуекеліне Компанияның ұшырауы туралы неғұрлым толық ақпарат 22-ескертуде берілген.

мың теңге	2019 жылғы	2018 жылғы
	31 желтоқсан	31 желтоқсан
Ұзақ мерзімді міндеттемелер		
«Альфа-Банк» АҚ ЕБ қамтамасыз еткен қарыз	5,337,242	4,468,853
«Қазақстан Халық жинақ банкі» АҚ-дан қамтамасыз етілген қарыз.	2,161,215	-
	7,498,457	4,468,853
Қысқа мерзімді міндеттемелер		
«Қазақстан Халық жинақ банкі» АҚ-дан қамтамасыз етілген қарыздың ағымдағы бөлігі.	11,383,605	-
«Альфа-Банк» АҚ ЕБ қамтамасыз етілген қарыздың ағымдағы бөлігі»	1,642,229	525,747
Төлеуге пайыздар	17,594	3,191
	13,043,428	528,938

Борышты өтеу шарттары және төлемдер кестесі

Өтелмеген қарыздар бойынша төлемдердің шарттары мен мерзімдері мынадай болды:

мың теңге	Валюта	Пайыз- дың номинал- ды ставкасы, %	Өтеу жылы	2019 жылғы 31 желтоқсан		2018 жылғы 31 желтоқсан	
				Номинал- ды құны	Баланс- тық құны	Номинал- ды құны	Баланс- тық құны
«Қазақстан Халық жинақ банкі» АҚ-дан қамтамасыз етілген қарыз.	АҚШ .	4.8	2020- 2023	13,544,820	13,557,064	-	-
«Альфа-Банк» АҚ ЕБ қамтамасыз еткен қарыз	АҚШ .	4.6	2020- 2023	6,979,470	6,984,821	4,994,600	4,997,791
Пайыздық міндеттемелердің жиыны				20,524,290	20,541,885	4,994,600	4,997,791

2018 жыл ішінде Компания «Альфа-Банк» АҚ ЕБ жылдық 4.6% пайыздық ставкасымен 20 миллион АҚШ доллары мөлшерінде ұзақ мерзімді банктік қарыз беруге кредиттік келісім жасады, оны өтеу мерзімі 2020-2023 жыл. Осы кредиттік келісім шеңберінде 2019 жылғы наурызда Компания 7 миллион АҚШ доллары (2,645,930 мың теңгеге баламалы) көлемінде екінші транш алды. Осы кредитті кепілмен қамтамасыз ету ретінде Компания ағымдағы шотта 1,000 мың теңге көлемінде ақша қаражатын пайдаланған. 2019 жылы тотық-шала тотық нысанында табиғи уран концентратын сатып алу-сату туралы ҚАӨ ҰАК-мен жасалған шарттан түсетін ақша қосымша кепіл ретінде болады.

2019 жылдың ақпан айында Компания «Қазақстан Халық жинақ банкі» АҚ-мен жылдық 4.8% пайыздық ставкасымен 65 миллион АҚШ доллары сомасына жаңартылатын кредиттік желі беру туралы кредиттік келісімге қол қойды, оны өтеу мерзімі 2023 жылдың желтоқсанында басталады. Осы кредиттік келісім шеңберінде 2019 жылы Компания 56,4 миллион АҚШ доллары (21,474,782 мың теңгеге баламалы) мөлшерінде траншты алды, 20,8 миллион АҚШ доллары (8,679,533 мың теңгеге баламалы) мөлшерінде траншты өтеген. Осы кредитті кепілмен қамтамасыз ету ретінде Юраниум Уан Инк-пен жасалған тотық-шала тотық түріндегі табиғи уран концентратын сатып алу-сату туралы келісімшартынан түсетін ақшалай қаражат кепіл болады.

Қаржылық қызметтен міндеттемелер мен ақша ағындарының өзгерістерін салыстыру

мың теңге	2019 жыл	2018 жыл
1 қаңтардағы қалдық	4,997,791	-
Қаржылық қызметтен түскен ақша ағымына		
Қарыз қаражатын тарту	24,120,712	4,824,040
Қарыз қаражаты бойынша төлемдер	(8,679,533)	-
Қаржылық қызметтен түскен ақша ағымына байланысты өзгерістердің жиыны	15,441,179	4,809,197
Шетел валютасының айырбастау бағамдары өзгеруінің	88,198	168,293
Басқа өзгерістер		
<i>Міндеттемелермен байланысты</i>		
Пайыздық шығыс	823,423	18,034
Төленген пайыздар	(808,706)	-
Міндеттемелерге байланысты өзге де өзгерістер	14,717	18,034
31 желтоқсанға қалдық	20,541,885	4,997,791

20 Учаскені қалпына келтіруге арналған резерв

мың теңге	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Жыл басындағы	3,160,912	2,561,365
Бағалаудағы өзгеріс (12-ескерту)	(44,469)	367,488
Дисконтты босату (10-ескерту)	233,583	232,059
Жыл соңына	3,350,026	3,160,912

Келісімшартқа сәйкес Компания болашақта жер учаскесін қалпына келтіруге арналған тиісті шығындарды көтереді. Ақша қаражатының болашақ күтілетін ағындары 7.13% номиналды тәуекелсіз ставканы пайдалана отырып, таза келтірілген құнға дейін дисконтталды (2018 жыл: 7.45%), есепті инфляцияны қоса алғанда 5.30% (2018ж.: 5.30%). Шығыстардың басым бөлігі 2020 жылдан 2028 жылға дейін, осы кен орындарын пайдалану мерзімінің соңында жұмсалады деп күтілуде.

Компания сондай-ақ Келісімшарт талаптарына сәйкес учаскені қалпына келтіру бойынша болашақ қызметті қаржыландыру үшін банкте ұзақ мерзімді депозитке ақша қаражатын енгізуге міндетті (14-ескерту).

Учаскені қалпына келтіру жөніндегі міндеттемелердің ұзақ мерзімді сипатын ескере отырып, жер учаскелерін қалпына келтіру жөніндегі жұмыстарды жүзеге асыру барысында жұмсалатын шығыстардың нақты сомасына және осындай болашақ міндеттемелердің келтірілген құнына қолданылатын дисконттау ставкасына қатысты белгісіздік бар.

21 Сауда және өзге де кредиторлық берешек

мың теңге	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Үшінші тараптарға сауда кредиторлық берешек	2,596,740	2,949,075
Байланысты тараптарға саудалық кредиторлық берешек	1,163,392	651,945
Төлеуге салынатын салықтар	1,107,092	2,685,272
Басқа берешек	1,072,820	800,893
	5,940,044	7,087,185

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания Ыңғай кен орнының 4 учаскесіндегі уран қорының өсуі нәтижесінде 2018 жылы 43,376 тонна мөлшерінде есептелген 1,239,109 мың теңге сомадағы коммерциялық табу бонусын толық көлемде қайтарды.

22 Қаржы құралдары

Әдеттегі қызмет барысында Компания тап болатын негізгі тәуекелдер валюта айырбастау бағамдарындағы өзгерістер тәуекелдеріне, пайыздық ставкаларға және кредиттік тәуекелге жатады. Компания осы тәуекелдерді азайту үшін хеджирлеу құралдарын пайдаланбайды.

(а) Негізгі тәсілдерге шолу

Қаржы құралдарын пайдалану Компанияны тәуекелдің келесі түрлеріне ұшыратады:

- кредиттік тәуекел;
- өтімділік тәуекелі;
- нарықтық тәуекел.

Осы ескертуде Компанияның көрсетілген тәуекелдердің әрқайсысына ұшырауы туралы, Компанияның мақсаттары, оның саясаты және осы тәуекелдерді бағалау және басқару рәсімдері туралы және Компанияның капиталды басқаруға тәсілдері туралы ақпарат берілген. Сандық сипаттағы қосымша ақпарат осы қаржылық есептіліктің бүкіл мәтіні бойынша ашылады.

Тәуекелдерді басқарудың негізгі қағидаттары

Байқау кеңесі Компанияның тәуекелдерді басқару жүйесін ұйымдастыруға және осы жүйенің жұмыс істеуін қадағалауға толық жауап береді. Компанияда Тәуекелдерді басқару жөніндегі комитет құрылмаған, сондықтан Компанияның тәуекелдерді басқару жөніндегі саясатты әзірлеуге және оның жүргізілуін қадағалауға басшылық жауапты болады. Басшылық өзінің жұмысы туралы Байқау кеңесі алдында тұрақты түрде есеп береді.

Компанияның Тәуекелдерді басқару жөніндегі саясаты Компания ұшырайтын тәуекелдерді анықтау және талдау, тәуекелдің рұқсат етілген шекті мәндерін және бақылаудың тиісті тетіктерін белгілеу, сондай-ақ тәуекелдерді мониторингілеу және белгіленген шектеулерді сақтау мақсатында әзірленді. Тәуекелдерді басқару саясаты мен жүйелері Компанияның нарықтық шарттары мен қызметінің өзгеруіне байланысты өзгерістер енгізу қажеттілігі тұрғысынан тұрақты түрде талданады. Компания бақылаудың реттелген және пәрменді жүйесін құру мақсатында оқыту мен басқарудың стандарттары мен рәсімдерін белгілейді, онда барлық қызметкерлер өзінің рөлі мен міндеттерін түсінеді.

Компанияның қаржы құралдары дебиторлық және кредиторлық берешектен, кредиттер мен қарыздардан және ақшалай қаражаттан тұрады. Компанияның қаржы құралдарына қатысты есеп саясаты 3(в) ескертуде ашылған. Компания қаржы құралдарын алыпсатарлық операцияларда пайдаланбайды және тәуекелдерге ұшырағыштықты хеджирлеу үшін туынды қаржы құралдарын пайдаланбайды.

Кредиттік тәуекелге, өтімділік тәуекеліне және нарықтық тәуекелге ұшыраушылық Компанияның әдеттегі шаруашылық қызметі барысында туындайды.

(б) Кредиттік тәуекел

Кредиттік тәуекел - бұл Компанияның қаржы құралы бойынша сатып алушының немесе контрагенттің өзінің шарттық міндеттемелерін орындамауынан туындаған қаржылық шығынның туындау тәуекелі. Бұл тәуекел, негізінен, Компанияның сатып алушыларының дебиторлық берешегіне байланысты.

Қаржы активтерінің баланстық құны Компанияның кредиттік тәуекелге барынша ұшырауын көрсетеді.

Кредиттік тәуекелге ұшырағыштық

Қаржы активтерінің баланстық құны Компанияның кредиттік тәуекелге ұшырауының барынша көп шамасын көрсетеді. Кредиттік тәуекелдің ең жоғары деңгейі есепті күнгі жағдай бойынша:

мың теңге	2019 жылғы 31 желтоқсан	2018 жылғы 31 желтоқсан
Сауда дебиторлық берешек	19,285,142	18,721,484
Ақша қаражаты және олардың баламалары	9,135,683	5,389,541
Пайдалануға шектелген ақша қаражаты	2,652,635	2,232,922
Басқа да дебиторлық берешек	164,433	212,305
	31,237,893	26,556,252

(i) Сауда және өзге де дебиторлық берешек

Компанияның кредиттік тәуекелге ұшырағыштығы негізінен әрбір сатып алушының жеке сипаттамаларына байланысты. Компанияның барлық табысы негізінен екі сатып алушыға сатуға тура келеді. Түсімнің шоғырлануы туралы толық ақпарат 5-ескертуде берілген.

Сатып алушылардың 100% алты жылдан астам уақыт бойы Компанияның қатысушылары мен клиенттері болып табылады және осы клиенттердің шоттары бойынша қалдықтар есептен шығарылмаған, есепті күнге кредиттік-құнсызданбаған.

Компанияның сауда және басқа да дебиторлық берешекке қатысты кредиттік тәуекелге ұшырауын талдау төменде көрсетілген:

мың теңге	2019 жылғы	2019 жылғы
	31 желтоқсан	31 желтоқсан
	Кредиттік- құнсызданған болып табылмайтын	Кредиттік- құнсызданған
Moody 's сыртқы кредиттік рейтингі Ваа3 төмен емес немесе Standard & Poor' s рейтингтік агенттігінен BBB- төмен емес Басқа клиенттер:	19,293,389	-
– Компаниямен сауда қатынастарының ұзақтығы 6 жыл және одан көп	167,133	-
Жалпы баланстық құны жиыны	19,460,522	-
Құнсызданудан болған шығын резерві	(10,947)	-
	19,449,575	-
мың теңге	2018 жылғы	2018 жылғы
	31 желтоқсан	31 желтоқсан
	Кредиттік- құнсызданған болып табылмайтын	Кредиттік- құнсызданған
Moody 's сыртқы кредиттік рейтингі Ваа3 төмен емес немесе Standard & Poor' s рейтингтік агенттігінен BBB- төмен емес Басқа клиенттер:	18,726,987	-
– Компаниямен сауда қатынастарының ұзақтығы 5 жыл және одан көп	215,128	-
Жалпы баланстық құны жиыны	18,942,115	-
Құнсызданудан болған шығын резерві	(8,326)	-
	18,933,789	-

(ii) Пайдалануға шектелген ақша қаражаты

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияда жалпы сомасы 2,682,528 мың теңге сомаға пайдалануға шектелген ақша қаражаты болған (2018 жылы: 2,261,414 мың теңге), Standard & Poor ' s рейтингтік агенттігінің деректері бойынша ВВ-/В рейтингі бар банкте орналастырылған (14-ескерту).

Пайдалануда шектелген ақша қаражатының құнсыздануы 12 айлық күтілетін кредиттік шығындар негізінде бағаланды және тәуекелге ұшыраған позициялардың қысқа мерзімдерін көрсетеді. Компания контрагенттердің сыртқы кредиттік рейтингтеріне сүйене отырып, оның пайдалануда шектелген ақша қаражаты төмен кредиттік тәуекелге ие деп есептейді.

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған резервтің көлемі 30,893 мың теңгені құрады (2018: 28,492 мың теңге).

Ақша қаражаты және олардың баламалары

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компанияда 9,137,500 мың теңге жалпы сомаға ақша қаражаты және оның баламалары болды (2018ж.: 5,391,214 мың теңге). Ақша қаражаты мен олардың баламалары Standard & Poor's деректері бойынша В-ден ВВ-ға дейінгі рейтингі бар банктер мен қаржы институттарында орналастырылады.

Ақша қаражатының және олардың баламаларының құнсыздануы тәуекелге ұшыраған позициялардың қысқа мерзімдерін көрсететін келісімшарттық өтеу мерзіміне сәйкес күтілетін кредиттік шығындар негізінде бағаланды. Компания контрагенттердің сыртқы кредиттік рейтингтеріне сүйене отырып, онда бар ақша қаражаты мен олардың баламалары төмен кредиттік тәуекелге ие деп есептейді.

2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша құнсыздануға арналған резервтің көлемі 1,817 мың теңгені құрады (2018: 1,673 мың теңге).

(в) Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі - бұл Компанияның өтеу мерзімінің басталуына қарай өзінің қаржылық міндеттемелерін орындай алмайтындығының тәуекелі. Компанияның өтімділікті басқару тәсілі қалыпты да, қиын жағдайларда да, Компанияның беделіне зиян келтіру қатерінің немесе қолайсыз залалдарды туындауын қоспағанда, өз міндеттемелерін орындау үшін мүмкіндігінше жеткілікті өтімділікпен тұрақты қамтамасыз ету болып табылады.

Әдетте, Компания 60 күн ішінде өтеуге жататын болжамды операциялық шығыстарды және келісімшарттық мерзімдерге сәйкес қаржылық міндеттемелерді төлеу үшін алғашқы талап ету бойынша ақшалай қаражаттың жеткілікті сомасын қамтамасыз ету жөнінде шаралар қабылдайды; бұл ретте негізді болжау мүмкін емес табиғи апаттар сияқты төтенше жағдайлардың әлеуетті әсері жойылады.

Төменде пайыздық төлемдердің есептік сомасын қоспағанда және есепке алу туралы келісімдердің әсерін қоспағанда, қаржылық міндеттемелерді өтеудің шарттық мерзімдері туралы ақпарат берілген. Өтеу мерзімдерін талдауға енгізілген ақша қаражатының ағындарына қатысты олар уақыт бойынша айтарлықтай ертерек немесе айтарлықтай ерекшеленетін сомаларда пайда болуы мүмкін деп болжанбайды. Қаржы құралдарының өтімділігін ашу күтілетін ақша ағындарының (немесе ағынының) күніне сәйкес қаржы активтері мен міндеттемелері үшін дисконтталған ақша ағындарының негізінде дайындалған.

*«Оңтүстік тау-химиялық компаниясы» бірлескен кәсіпорны» ЖШС
2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға қаржылық есептілікке ескертулер*

2019 жылғы 31 желтоқсан	Баланстық құны	Орташа алынған тиімді пайыздық мөлшерлеме %	Жиыны	Талап етілуі бойынша	0-3 ай	3 ай-1 жыл	1-5 жыл	5 жылдан астам
Қаржылық активтер								
Ақша қаражаты және олардың баламалары	9,135,683	пайызсыз	9,137,500	9,137,500	-	-	-	-
Пайдалануға шектелген ақша қаражаты	2,652,635	10%	4,948,991	-	-	268,253	1,073,011	3,607,727
«Юраниум Уан Инк.» компаниясынан сауда дебиторлық берешек	17,429,932	пайызсыз	17,433,979	-	17,433,979	-	-	-
ҚАӨ ҰАК-дан сауда дебиторлық берешек	1,855,211	пайызсыз	1,859,411	-	1,859,411	-	-	-
Басқа да дебиторлық берешек	161,734		164,433	-	164,433	-	-	-
Барлығы	31,235,195		33,544,314	9,137,500	19,457,823	268,253	1,073,011	3,607,727
Қаржылық міндеттемелер								
Дивидендтер бойынша берешекті қоса алғанда, сауда және өзге де кредиторлық берешек	(20,748,636)	пайызсыз	(20,748,636)	-	(20,748,636)	-	-	-
Кредиттер және займдар	(20,541,885)	4.6%;4.8%	(21,602,470)	-	(3,644,990)	(10,043,126)	(7,914,354)	-
Барлығы	(41,290,521)		(42,351,106)	-	(24,393,626)	(10,043,126)	(7,914,354)	-
Таза баланстық позиция	(10,055,326)		(8,806,792)	9,137,500	(4,935,803)	(9,774,873)	(6,841,343)	3,607,727

*«Оңтүстік тау-химиялық компаниясы» бірлескен кәсіпорны» ЖШС
2019 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған жылға қаржылық есептілікке ескертулер*

2018 жылғы 31 желтоқсан	Баланстық құны	Орташа алынған тиімді пайыздық мөлшерлеме %	Жиыны	Талап етілуі бойынша	0-3 ай	3 ай-1 жыл	1-5 жыл	5 жылдан астам
Қаржылық активтер								
Ақша қаражаты және олардың баламалары	5,389,541	0.8%	5,391,214	5,391,214	-	-	-	-
Пайдалануға шектелген ақша қаражаты	2,232,922	10.0%	4,367,439	-	-	226,041	904,166	3,237,232
«Юраниум Уан Инк.» компаниясынан сауда дебиторлық берешек	18,137,838	пайызсыз	18,142,284	-	18,142,284	-	-	-
ҚАӨ ҰАК-дан сауда дебиторлық берешек	583,646	пайызсыз	584,703	-	584,703	-	-	-
Басқа да дебиторлық берешек	212,305	пайызсыз	215,128	-	215,128	-	-	-
Барлығы	26,556,252		28,700,768	5,391,214	18,942,115	226,041	904,166	3,237,232
Қаржылық міндеттемелер								
Дивидендтер бойынша берешекті қоса алғанда, сауда және өзге де кредиторлық берешек	(32,202,553)	пайызсыз	(32,202,553)	-	(32,202,553)	-	-	-
Кредиттер және займдар	(4,997,791)	4.6%	(5,653,591)	-	(57,438)	(693,426)	(4,902,727)	-
Барлығы	(37,200,344)		(37,856,144)	-	(32,259,991)	(693,426)	(4,902,727)	-
Таза баланстық позиция	(10,644,092)		(9,155,376)	5,391,214	(13,317,876)	(467,385)	(3,998,561)	3,237,232

(г) Капиталды және қаржылық тәуекелдерді басқару

Компания үздіксіз қызметті қамтамасыз ету үшін капиталды басқаруды жүзеге асырады. Компания капиталының құрылымы Компанияның меншікті капиталын (шығарылған капиталды, бөлінбеген пайданы қамтитын) қамтиды. Компания сырттан капиталға қандай да бір талаптарға ұшырамайды. Компания басшылығы жыл сайын Компания капиталының құрылымын қарастырады. Осы бағалау негізінде Компания жарғылық капиталды ұлғайту арқылы капиталдың жалпы құрылымын теңгерімдеу жөнінде шаралар қабылдайды.

(д) Нарықтық тәуекел

Нарықтық тәуекел - бұл нарықтық бағалардың, мысалы, спот баға белгілеулерінің, шетел валюталарының айырбастау бағамдарының, сыйақы ставкаларының және акциялар бағаларының өзгеруі Компанияның пайдасына немесе өзінде бар қаржы құралдарының құнына теріс әсер ететінінің тәуекелі. Нарықтық тәуекелді басқару мақсаты нарықтық тәуекелге ұшырағыштықты бақылау және оны рұқсат етілген шектерде ұстап тұру болып табылады, бұл ретте инвестициялардың кірістілігін оңтайландыруға қол жеткізе отырып.

Нарықтық тәуекелдерді басқару мақсатында Компаниялар туынды құралдарды сатып алуды және сатуды жүзеге асырмайды, сондай-ақ өзіне қаржылық міндеттемелерді қабылдамайды. Компания кезең ішіндегі пайда немесе шығын көрсеткішінің өзгергіштігін реттеу мақсатында хеджирлеу операцияларын есепке алудың арнайы ережелерін қолданбайды.

(i) Нарықтық бағаның өзгеру тәуекелі

Компания халықаралық нарықтарда АҚШ долларымен бағамдалатын уранның нарықтық бағасының ауытқуына ұшырайды. Компания болашақта уран бағасының түрлі деңгейіне қарай жылдық бюджетті дайындайды. Уран бағасы тарихи тұрғыдан елеулі шектерде ауытқиды және табиғи уранды өндіру деңгейін, ұсыныстың артық сұранысы арасындағы алшақтықты жабу үшін қолда бар қайталама қайта өңдеуге арналған жоғары байытылған уран қоспалары сияқты қайталама көздердің сарқылу дәрежесін, Атом энергиясы жөніндегі халықаралық агенттік қабылдайтын нормативтік актілерді, сондай-ақ нақты уранға қатысты басқа да факторларды қоса алғанда, бірақ олармен шектелмей, компанияның бақылауынан тыс болатын көптеген факторларға ұшырайды.

Есепті күнгі жағдай бойынша Компания таныған қаржылық активтер мен міндеттемелерге қатысты кейінгі кезеңде бағалардың өзгеру тәуекелінің елеулі әсері болған жоқ.

Компания уран бағасының ауытқу тәуекеліне өзінің бейімділігін хеджирлемейді.

(ii) Валюталық тәуекел

Компания сату, сатып алу және қарыздар көрсетілген валюталар мен Компанияның тиісті функционалдық валютасы арасында сәйкессіздік бар дәрежеде валюталық тәуекелге ұшырайды. Көрсетілген операциялар негізінен АҚШ долларымен көрсетілген.

Шетелдік валюталарда көрсетілген өзге монетарлық активтер мен міндеттемелерге қатысты компания тәуекелге ұшыраған нетто-позицияны қысқа мерзімді теңгерімсіздікті жою үшін қажет болған кезде «спот» бағамдары бойынша шетел валютасын сатып алу немесе сату арқылы жол берілетін шектерде ұстауға тырысады.

Валюталық тәуекелге ұшырағыштығы

Номиналды шамаларға сүйене отырып, Компанияның валюталық тәуекелге ұшырауы мынадай болды:

	АҚШ долларымен көрсетілген 2019 жылғы 31 желтоқсан	АҚШ долларымен көрсетілген 2018 жылғы 31 желтоқсан
мың теңге		
Дебиторлық берешек	17,433,979	18,137,838
Ақша қаражаты және олардың баламалары	4,195,796	2,313,503
Кредиттер және займдар	(20,541,885)	(4,997,791)
Кредиторлық берешек	(2,872)	-
Таза ұшырағыштық	1,085,018	15,453,550

Кезең ішінде шетел валюталарын айырбастаудың мынадай бағамдары қолданылды:

Теңгемен	Есепті күнге «спот» айырбастау бағамы		Есепті күнге «спот» айырбастау бағамы	
	Орташа ставка	Орташа ставка	Орташа ставка	Орташа ставка
	2019 жыл	2019 жыл	2018 жыл	2018 жыл
1 АҚШ доллары	382.75	380.44	344.71	384.20

Сезімталдықты талдау

Төменде көрсетілгендей, АҚШ долларына қатысты теңге бағамының құнсыздануы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша салықтарды шегергендегі кезеңнің пайда мөлшерінің төменде көрсетілген сомаларға ұлғайтын болар еді. Осы талдамалық ақпарат Компания есепті кезеңнің соңындағы жағдай бойынша негізді болуы мүмкін деп қараған валюталардың айырбастау бағамдарының ауытқуларына негізделген. Осы талдау барлық өзге айнымалылар, атап айтқанда сыйақы мөлшерлемелері өзгеріссіз қалатыны туралы жорамалдауға сүйене отырып жүргізілді.

мың теңге

	Пайда немесе шығын	
	Теңге бағамын нығайту	Теңге бағамының құнсыздануы
2019 жылғы 31 желтоқсан	(173,603)	173,603
АҚШ долларына қатысты теңгенің бағамы(20%-ға өзгеріс)		

мың теңге

	Пайда немесе шығын	
	Теңге бағамын нығайту	Теңге бағамының құнсыздануы
2018 жылғы 31 желтоқсан	(2,472,568)	2,472,568
АҚШ долларына қатысты теңгенің бағамы(20%-ға өзгеріс)		

(iii) Сыйақы ставкаларының өзгеру тәуекелі

Сыйақы ставкаларының өзгеруі, негізінен, олардың әділ құнын (сыйақының тіркелген ставкасы бар борыштық міндеттемелер) немесе олар бойынша ақша қаражатының болашақ ағындарын (сыйақының ауыспалы ставкасы бар борыштық міндеттемелер) өзгерте отырып, өзге қаржылық міндеттемелерге әсер етеді. Компания басшылығының бекітілген және ауыспалы сыйақы мөлшерлемелері бар міндеттемелер арасында Компанияның сыйақы мөлшерлемесінің өзгеру тәуекелі қандай ара қатынаста бөлінуі тиіс бөлігінде формальды саясаты жоқ. Бірақ, жаңа кредиттерді немесе қарыздарды тарту кезінде басшылық қандай сыйақы ставкасы – тіркелген немесе ауыспалы – меншікті кәсіби пайымдаулар негізінде өтеу мерзімі басталғанға дейін күтілетін кезең ішінде Компания үшін неғұрлым тиімді болады деген мәселені шешеді.

Құрылымы

Есепті күнге сыйақы ставкаларының түрлері бойынша топтастырылған Компанияның пайыздық қаржы құралдарының құрылымы мынадай болды:

Тіркелген ставкасы бар қаржы құралдары мың теңге	Баланстық құны	Баланстық құны
	2019 жыл	2018 жыл
Пайдалануға шектелген ақша қаражаты (14-ескерту)	2,652,635	2,232,922
Кредиттер мен қарыздар (19-ескерту)	(20,541,885)	(4,997,791)
	(17,889,250)	(2,764,869)

Әділ құнның өзгеруіне пайыз ставкасы белгіленген қаржы құралдарының сезімталдығын талдау

Компания өзгеруі пайда немесе шығын құрамында көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын құралдар үшін не сату үшін қолда бар құралдар үшін көзделген тәртіппен тіркелген пайыз ставкасы бар қандай да бір қаржы құралдарын ескермейді. Сондықтан, есепті күнгі пайыздық ставкалардың қандай да бір өзгеруі кезең ішінде пайданың немесе залалдың шамасына немесе жеке капиталдың шамасына әсер етпейтін еді.

(е) Әділ құн

Компания басшылығы қаржы активтері мен міндеттемелерінің әділ құнын олардың баланстық құнына шамамен тең деп есептейді. Әділ құн мынадай тәсілдердің негізінде бағалау және ашу мақсаттары үшін анықталды.

Әділ құнның иерархиясы

Әділ құнды анықтаудың мынадай деңгейлері бар:

- 1 деңгейі: ұқсас активтерге немесе міндеттемелерге қатысты (тікелей) нарықтық баға белгілеулер пайдаланылады;
- 2 деңгейі: бастапқы деректер ретінде тиісті актив немесе міндеттеме бойынша не тікелей (яғни тікелей бағалар), не жанама түрде (яғни бағаға негізделген деректер) бақыланатын 1-деңгейге жатқызылған баға белгілеулерден басқа нарықтық параметрлер пайдаланылады;
- 3 деңгейі: тиісті актив немесе міндеттеме бойынша пайдаланылатын бастапқы параметрлер бақылаудағы нарықтардағы деректерге (қадағаланбайтын бастапқы параметрлер) негізделмеген.

2018 жылдың 1 қаңтарына дейін Компанияда 39 ХҚЕС (IAS) сәйкес сату үшін қолда бар ретінде жіктелген үлестік бағалы қағаздар болды. 2018 жылғы 1 қаңтардан бастап бұл бағалы қағаздар 9 ХҚЕС (IFRS) сәйкес өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құны бойынша бағаланатын ретінде жіктеледі.

Компанияның қор биржасында баға белгілемейтін «Уранэнерго» ЖШС-да 6.97% мөлшерінде үлесі бар және осы инвестиция 9 ХҚЕС (IFRS) сәйкес өзге жиынтық кіріс арқылы әділ құн бойынша бағаланатын инвестиция ретінде ескеріледі. Акциялар нарығындағы белсенділіктің төмен болуына байланысты бағалауларды байқалатын нарықтық бағалармен салыстыру жүргізілген жоқ. Оның орнына Компания кейбір бастапқы параметрлер қадағаланбайтын модельді қолданады. Нәтижесінде, бұл инвестиция әділ құн сатысындағы 3 деңгейге жатқызылған.

23 Шартты және әлеуетті міндеттемелер

(а) Салық міндеттемесі

Қазақстанның салық жүйесі, салыстырмалы түрде жаңа бола отырып, заңнамалық нормалардың, ресми түсіндірулер мен сот шешімдерінің жиі өзгеруімен сипатталады, бұл ХҚЕС-ке сәйкес кірістерді, шығыстарды және қаржылық есептіліктің басқа да баптарын есепке алу тәртібіне қатысты пікірлерді қоса алғанда, оларды әртүрлі салық органдарының бір мәнді түсіндіруіне жол береді. Салықтарды есептеудің дұрыстығына қатысты тексерулер мен тергеумен ірі айыппұлдар салуға және пайыздарды алуға құқығы бар әртүрлі деңгейдегі реттеуші органдар айналысады. Есепті кезеңде салықтарды есептеудің дұрыстығы келесі күнтізбелік бес жыл ішінде тексерілуі мүмкін, алайда белгілі бір жағдайларда бұл мерзім ұзартылуы мүмкін.

Бұл жағдайлар Қазақстандағы салықтық тәуекелдер басқа елдерге қарағанда әлдеқайда жоғары болуына алып келеді. Компания басшылығы қолданылатын салық заңнамасын, нормативтік талаптар мен сот шешімдерін өзінің түсінігіне сүйене отырып, салықтық міндеттемелер толық көлемде көрсетілді деп санайды. Дегенмен, тиісті органдардың бұл ережелерді түсіндіруі өзгеше болуы мүмкін және егер олар өз позициясының заңдылығын дәлелдей алатын болса, бұл осы қаржылық есептілікке елеулі әсер етуі мүмкін.

Трансферттік баға белгілеу жөніндегі заңнама

Трансферттік баға белгілеу туралы заңнама 2009 жылғы 1 қаңтардан бастап күшіне енді. Бұрынғыдай, жаңа заңнама, бірінші кезекте, тауарлар мен қызметтерді сатуды көздейтін халықаралық мәмілелерге қолданылады. Бұдан басқа, трансферттік баға белгілеу туралы жаңа заң, егер бұл мәмілелер стандартты коммерциялық шарттарда жүргізілмейтін болса, тауарлар мен қызметтерді ішкі сатуға және сатып алуға қолданылады.

Бұдан басқа, заңнама трансферттік баға белгілеу туралы алдыңғы заңға сәйкес болған (ауыл шаруашылығы өнімдерін сатуды қоспағанда) 10%-дық «баға қауіпсіздігінің айлағын» алып тастады. Тиісінше, егер шарттық баға коммерциялық талаптардағы мәміле бағасымен кез келген пайызға шығындалса, салық органдары енді кез келген мәміледе алынатын бағаны қайта қарауға құқылы. Компания басшылығы табыс салығы бойынша өз міндеттемелерін бағалау барысында осы талаптарды назарға алады.

(б) Қоршаған ортаны қорғау

Компания қазіргі уақытта ол Қазақстан Республикасында қолданылып жүрген қоршаған ортаны қорғауға қатысты барлық заңдар мен нормативтік актілерді сақтайды деп санайды. Алайда, қазақстандық заңдар мен нормативтік актілер болашақта өзгеруі мүмкін. Компания қоршаған ортаны қорғауға қатысты заңдар мен нормативтік актілердің ықтимал өзгерістерінің мерзімін немесе ауқымын болжай алмайды. Мұндай өзгерістер туындаған жағдайда Компаниядан неғұрлым қатаң нормаларға сәйкес болу үшін өзінің техникалық базасын жаңғыртуды жүргізу талап етілуі мүмкін.

(в) Жұмыс бағдарламасын сақтау

Қазақстандағы пайдалы қазбалардың барлық қорлары Мемлекетке тиесілі, бұл ретте уәкілетті Құзыретті орган үшінші тұлғаларға барлау мен өндіру құқығын береді. Жер қойнауын пайдалану құқығы шектеулі мерзімге беріледі және кез келген ұзарту тиісті келісімшарттың немесе лицензияның қолданылу кезеңі аяқталғанға дейін келісілуге тиіс. Егер Компания өзінің келісімшарттық міндеттемелеріне жауап бермесе, бұл құқықтардың қолданылуын Құзыретті орган тоқтата алады.

Уәкілетті құзыретті орган бекіткен екі кен орны бойынша жұмыс бағдарламаларына сәйкес келісімшарттық міндеттемелер теңге түрінде көрсетілді.

(і) Әлеуметтік міндеттемелер

Қазақстандық мамандарды оқыту

Ақдала кен орны бойынша жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарт

Жер қойнауын пайдалануға алынған келісімшартқа сәйкес Компания жыл сайын қазақстандық персоналды кәсіптік оқытуға барлау кезеңінде барлауға арналған шығындардың кемінде 1%-ы және өндіру кезеңінде пайдалану шығындарының кемінде 0.05%-ы мөлшеріндегі соманы бөлуге міндетті.

Біңғай кен орнының 4-учаскесі бойынша жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарт

Жер қойнауын пайдалануға алынған келісімшартқа сәйкес Компания жыл сайын қазақстандық персоналды кәсіптік оқытуға барлауға арналған шығындардың кемінде 1%-ы және өндіру кезеңінде пайдалану шығындарының кемінде 1%-ы мөлшеріндегі соманы бөлуге міндетті.

Өңірдің әлеуметтік саласын дамыту

Ақдала кен орны бойынша жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарт

Жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшартқа сәйкес Компания жыл сайын өңірдің әлеуметтік-экономикалық дамуына және оның инфрақұрылымын дамытуға кемінде 75,000 АҚШ долларын жергілікті атқарушы органның бюджетіне аудару жолымен төлеуге міндетті.

Біңғай кен орнының 4-учаскесі бойынша жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшарт

Жер қойнауын пайдалануға арналған келісімшартқа сәйкес Компания жыл сайын өңірдің әлеуметтік-экономикалық дамуына және оның инфрақұрылымын дамытуға кемінде 150,000 АҚШ долларын жергілікті атқарушы органның бюджетіне аудару жолымен төлеуге міндетті.

Басшылық 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания келісімшартта белгіленген барлық міндеттемелерді сақтайды деп пайымдайды.

(ii) Учаскені қалпына келтіру бойынша міндеттеме

Келісімшарттар бойынша коммерциялық өндіруге көшкен сәттен бастап екі жыл ішінде Компания Құзыретті органға кен орындарындағы қызметтің салдарын жою бағдарламасын ұсынуға міндетті. Осы талапқа сәйкес Компания 2017 жылы тарату бағдарламасын бекітті.

(iii) Тарату қоры

Тарату бағдарламасына сәйкес Компания жерді қайта құнарландыру және оларды пайдалану тоқтатылғаннан кейін кеніштердің қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі міндеттемелерге байланысты учаскені қалпына келтіру жөніндегі өз міндеттемелерін орындау мақсатында арнайы банктік шотта ақша қаражатын, сондай-ақ химикаттар қандай да бір кеміп кеткеннен кейін аумақты тазалауға арналған бағалау шығыстарын жинақтауға міндетті.

Компания «Альфа-Банк» АҚ ЕБ-да арнайы шотта ақша қаражатын қалыптастырды. Бұл депозит тиісті органның келісімі бойынша учаскені қалпына келтіру үшін ғана пайдаланылуы мүмкін. 2019 жылдың 31 желтоқсанына депозит сомасы 2,651,635 мың теңгені құрады (2018: 2,231,922 теңге) (14-ескерту).

Басшылық 2019 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания келісімшартта белгіленген барлық міндеттемелерді сақтайды деп пайымдайды.

(iv) Жылдық өндіру көлемі

Келісімшартқа сәйкес Компания жыл сайын уранның белгілі бір мөлшерін өндіруге міндетті. 2019 жылға Ақдала кен орны мен Біңғай кен орнының 4 учаскесіне өндірудің жылдық көлемі тиісінше 1,600 және 800 тонна мөлшерінде белгіленді. Компаниядағы өндірудің нақты көлемі 2019 жылы рұқсат етілген 20%-дық ауытқуды ескере отырып, тиісінше 1,600 және 800 тоннаны құрады (2018ж.: тиісінше 1,617 тонна және 800 тонна).

24 Байланысты тараптар

(а) Бақылау қатынастары

Ураниум Уан Роттердам Би.Ви. Канадада тіркелген «Юраниум Уан Инк.» еншілес компаниясы. «Юраниум Уан Инк.» компаниясының соңғы иесі «Росатом» атом энергиясы жөніндегі мемлекеттік корпорация («Росатом») болып табылады. Росатом мен ҚАО ҰАК ашық қол жетімді қаржылық есептілікті ұсынады.

(б) Байланысты тараптардың қатысуымен жасалатын операциялар

Кезең ішінде Компания байланысты тараптармен бірқатар мәмілелер жасады:

Есепті кезеңнің соңына төлеуге/алуға арналған баланстар:

	Сату		Өндірістік және басқа да активтерді сатып алу		Қызметтерді сатып алу		Өндірістік және басқа да активтерді сатып алу	
	2019 жыл	2019 жыл	2019 жыл	2019 жыл	2018 жыл	2018 жыл	2018 жыл	2018 жыл
мың теңге								
Қатысушылар:	57,745,483	-	-	-	54,055,510	-	-	-
Құрылтайшылардың жалпы немесе бірлескен бақылауымен компаниялар	144,574	912,235	5,653,709	5,208	920,567	6,353,880		

мың теңге	Байланысты	Байланысты	Байланысты	Байланысты
	тараптардың дебиторлық берешегі	тараптарға саудалық кредиторлық берешек	тараптардың дебиторлық берешегі	тараптарға саудалық кредиторлық берешек
	2019 жыл	2019 жыл	2018 жыл	2018 жыл
Қатысушылар:	19,285,143	-	18,721,484	-
Құрылтайшылардың жалпы немесе бірлескен бақылауымен компаниялар	-	1,163,392	411	651,945

Дивидендтер

мың теңге	31 желтоқсанда аяқталған жыл жағдай бойынша есеп айырысу үшін мәміле сомасы			
	31 желтоқсанда аяқталған жыл үшін мәміле сомасы		31 желтоқсандағы жағдай бойынша есеп айырысу қалдығы	
	2019 жыл	2018 жыл	2019 жыл	2018 жыл
Қатысушылар:	(36,800,640)	(23,160,000)	15,915,683	27,800,640

(в) Басшы қызметкерлерге сыйақы

мың теңге	2019 жыл	2018 жыл
Жалақы мен сыйақылар	66,713	71,690
Зейнетақы қорларына аударымдар	3,991	4,867
	70,704	76,557

(г) Мемлекеттік билік органдарымен және мемлекет бақылайтын компаниялармен операциялар

Компания өзінің әдеттегі қызметі барысында Қазақстан Республикасы мен Ресей Федерациясы бақылайтын мемлекеттік билік органдарымен және компаниялармен операцияларды жүзеге асырады. Бұл операциялар басқа контрагенттермен операциялар шарттарымен салыстырылатын шарттарда жүзеге асырылды.

25 Есепті күннен кейінгі оқиғалар

Дивидендтерді төлеу

2020 жылдың 16 қаңтарында Компания 2018 жылға 6,000 млн. теңге сомасында (210 млн.теңге көзінен табыс салығын ескере отырып) дивидендтер төледі: Ураниум Уан Роттердам Би.Ви. 4,200 млн. теңге және ҚАӨ ҰАК 1,800 млн.теңге сомасында.

Кредиттер мен қарыздарды өтеу

2020 жылғы 27 қаңтарда Компания «Халық жинақ банкі» АҚ-ның 2,846 мың АҚШ доллары сомасындағы (1,077,341 мың теңгеге баламалы) қарыздарын, оның ішінде негізгі борыш сомасы 2,684 мың АҚШ доллары (1,016,111 мың теңгеге баламалы) және сыйақы сомасы 162 мың АҚШ доллары (61,231 мың теңгеге баламалы) және «Альфа-Банк» АҚ ЕБ-ның 1,150 мың АҚШ доллары сомасындағы (435,399 мың теңгеге баламалы) қарыздарын, оның ішінде 1,073 мың АҚШ доллары (406,275 мың теңгеге баламалы) негізгі борышты және 77 мың АҚШ доллары (29,123 мың теңгеге баламалы) сомасында сыйақылар сомасын өтеді.

Кредиттер мен қарыздардың түсімі

2020 жылғы қаңтарда Компания «Халық жинақ банкі» АҚ-мен кредиттік келісім шеңберінде 4,399 мың АҚШ доллары сомасында (1,641,466 мың теңгеге баламалы) қарыздар бойынша транш алды.